

Pildil (vasakult):
valla aukodanik
Tiiu Muhu,
valla vapimärgi
kavaler Inga
Raudsepp
ning valla uhkus
Tiina Heidemann.

FOTO: MARKUS
MANGUSSON

Vald sai uue aukodaniku

KATRIN KÖSTER
avalike suhete spetsialist

Põhja-Pärnumaa vald on rikas vald, meil on palju inimesi, kelle pühendumus, süda ja tegevus muudavad kogukonna tugevaks ja soojemaks. Igal aastal tunnustame neid, kes oma töö, hoolivuse ja initsiatiiv toovad inimestele rõõmu, loovad ühtekuuluvustunnet ning annavad selle läbi oma panuse kodukoha arengusse.

Tänavu pöörasime tähelepanu kolmele erilisele inimesele – Tiina Heidemannile, Tiiu Muhule ja Inga Raudsepale. Nende kolme naise pühendumus ja eeskujus on andnud vallale sooja südame, elava kultuuri ning ühendatud kogukonna.

**Valla uhkus on
Tiina Heidemann**

Tiina Heidemann on inimene, kelle süda tuksub kogukonna rütmis ja kelle töö on jätnud sügava jälje Kadjaste külla. Kadjaste külaseltsi esinaisena ning MTÜ Pärnumaa Kodukant juhatuse liikmena on ta olnud väsimatu eestvedaja ning kindel tugi nii külaelanikele kui kogu maakonnale. Tema hoolivus, sihikindlus ja oskus inimesi kokku tuua on loonud kogukonnas tõelise ühtsuse.

Tänu Tiina pühendumusele ja suurepärasele projektikirjutamise oskusele on endisest külapoest saanud Kadjaste vabaajakeskus. Tiina on loonud sooja ja elava koguonnakodu, kus kohutavad inimesed, ideed ja rõõm kooslemisest. Seal korraldatakse koolitusi, teabepäevi, üritusi

ning pakutakse saunateenust, olles tõeliseks kogukonna südameks. Iga remonditud nurk ja sisustatud ruum peegeldab Tiina armastust ja hoolt.

Tema tegevus näitab, kui palju võib üks inimene anda teistele. Tiina sütitab entusiasmi, julgust ja ühtekuuluvustunnet kõigis, kellega kokku puutub.

Täname Tiinat kogu südamest, tema soojad käed, pühendumus ja hoolivus on muutnud Kadjaste küla turvaliseks, elavaks ja sõbralikuks koduks. Põhja-Pärnumaa vald on uhke ja südamest tänulik, et meil on võimalus austada inimest, kelle sihikindel tegutsemine on kinkinud vallale tegusa, sooja ning teotahtlase kogukonna.

**Valla aukodanik
on Tiiu Muhu**

Õpetaja Tiiu Muhu on pühendumus haridustööle juba 50 aastat, alustades õpetajatööd 1975. aastal Pärnu-Jaagupi keskkoolis. Tema kirg ajaloo ja ühiskonnaõpetuse vastu on inspireerinud põlvkondi õpilasi ning äratanud paljudes huvi teadmiste ja kodukandi ajaloo vastu. Õpilased hindavad Tiiu jutustamisoskust, siirust ja huumorit, oskust muuta keerulised teemad elavaks ning haaravaks, tuues õppetundi naeratuse ja südamekkuse. Tänavusel õpetajate päeval andis Pärnu-Jaagupi põhikooli direktor Tiiule üle haridusminister Kristina Kallase tänukirja 50 aasta jooksul tehtud töö eest.

Juba 10 aastat on Tiiu olnud koolimuuseumi eestvedaja, hoides au sees selle rajaja Mai Maiste pärandit ning tutvustades haridus- ja muinsuskait-

selugu nii kohalikele kui ka kaugematele huvilistele. Tema korraldatud muuseumipäevad, rahvakalendri tähtpäevade tähistamine ning lasteaialaste mardija kadrisandid on täis rõõmu, lusti ja soojust, tuues kogukonda kokku ja luues mälestusi, mida hoitakse südames.

Tiiu oskab ühendada põlvkondi, hoides traditsioonid elus ning õpetades noori austama minevikku. Tema muuseumitunnid on mängulised ja harivad, pakudes rõõmu nii õpilastele kui ka õpetajatele ning jättes igasse südamesse väikese tunde sellest, et iga inimene on väärtuslik. Koolimuuseum on tänu Tiiule üks väheseid vabariigis, mis jätkuvalt aktiivselt tegutseb.

Tema töö ja südamekkus on jätnud jälje paljudesse südamesse ja meenutustesse. Nagu meenutab endine õpilane, kes oma käed ümber Tiiu õlgade pani ning hüüdis: „Vaadake, siin on MINU ÕPETAJA!” Tunnustame ja täname Tiiut kogu südamest tema aastakümnete pikke pühendumuse, sooja kohaloleku ja armastuse eest, mille ta on andnud Pärnu-Jaagupi koolile, kogukonnale ja kogukonna lastele. Põhja-Pärnumaa vald on uhke, et saab austada inimest, kelle imeline töö ja teod on tõeline kingitus meile kõigile.

**Valla vapimärgi kavaler
Inga Raudsepp**

Inga Raudsepp on Tootsi kogukonna väsimatu süda ja hing. Tootsikas, kelle hoolivus, soojus- tunne ja elurõõm on puudutanud lugematute inimeste elusid. Tema pühendumus kogukonnale, laste õpetamisele ning noor-

te toetamisele on olnud aastakümneid vankumatu. Inga on kogu oma elu pühendanud oma kodukoha heaks, olles kohal nii suurte kui väikeste tegemiste juures, alati naerata, soe ja abivalmis.

Pikki aastaid on Inga töötanud Tootsi lasteaed-põhikoolis. Ta sütitab lastesse julgust, loovust ja armastust muusika, teatri ning kultuuri vastu. Tema muusika- ja näiteringid, tantsu- etendused ning koolikontserdid on täis rõõmu, lusti ja soojust. Iga laps, kes on Inga käe all lavale astunud, on saanud tunda, et tema panus on oluline ja et igaüks peitub midagi erilist.

Inga pühendumus ei piirdu kooli seintega. Ta juhib noori 4H klubis, korraldab laagreid, päkapikupäevi, perepäevi ja Jüriöö jooksu, hoides kogukonna elu elavana ning inimesed kaasatuna ja väärtustatuna. Kui Tootsi noortekeskus vajas abi, oli Inga kohal, ulatades oma abikäe, jagades energiat ja aega. Tema tegevus on loonud kogukonna, kus igaüks tunneb, et kuulub sinna ja on oluline.

Tema rõõmsameelsus, südamekkus ja tegutsemistahe on eeskujuks nii lastele, täiskasvanutele kui kogu kogukonnale. Kolleegid nimetavad Inga Tootsi kooli hingeks ja laste teejuhiks – eeskujuks, inspiratsiooniks ja valguseks, kelle kohalolek loob turvatunde ja julgust.

Tunnustame Inga valla vapimärgiga, see on väike sümbol suurest tänutundest. Kogu vald ütleb Inga südamest: sinu väsimatu kohalolek, armastus ja hool on hindamatud ning meie tänu sulle on lõpmatu.

Selle kuu lehes:

- Kohalike omavalituste valimiste kokkuvõte, lk 2
- Mako on hädas mittekorras vee-möödusõlmedega, lk 3
- Ukraina omavalitsusjuhid külastasid meie valda, lk 4
- Halinga külas avas ukseid uus trüki-studio, lk 4
- Aita tunnustada aasta tegijaid ning esita oma kandidaat, lk 5
- Spordiküljel on lood autorallist, bowling'ust, maadlusest ja malest, lk 7
- Kalev Saar sattus uurimise alla, lk 8
- Vändra gümnaasiumis on uusi õpetajaid, lk 9
- Vändra kultuurimajas tunnustati valla haridusse panustajaid, lk 10–11
- Sotsiaaltööst mitme nurga alt, lk 13, 15, 17
- Pärnu-Jaagupi muusikakooli tegemised, lk 18
- Auhinnaristsõna, lk 18
- Kuulutused, lk 19
- Sünnipäevalapsed ja sünnid, lk 20

Kokkuvõte oktoobrikuu volikogu istungist

Põhja-Pärnumaa vallavolikogu II koosseisu viimane, 53. istung toimus kolmapäeval, 15. oktoobril 2025. a Pärnu-Jaagupi rahvamajas.

- **Anti arvamus Kaisma kruusakarjääri keskkonnaloa taotluse kohta.** Kogukonna üldist vastuseisu arvestades uue karjääri rajamisele ja asjaolu, et täitematerjali varustuskindlus Rail Baltica ehituseks on olemas, leiab Põhja-Pärnumaa vallavolikogu, et otstarbekas on eelnevalt ammendada juba töötavad karjäärid ja ei pea võimalikuks järgmise karjääri avamist piirkonnas, kus on juba piisavalt karjääre täitematerjali kaevandamiseks;
- **Kiideti heaks muudatus „Pärnumaa arengustrateegia 2035+ seire ja tegevuskava 2024–2028“;**
- **Anti luba osaühingul TL Agency omandada Sohlu külas asuva Kandima kinnisasja jagamisel tekkiv ligikaudu 10,30 ha suurune põllumajandusmaad sisaldav kinnisasi;**
- **Anti luba osaühingul TL Agency omandada Sohlu külas asuva Veersalu kinnisasja tegemisel tekkiv ligikaudu 16,09 ha suurune põllumajandusmaad sisaldav kinnisasi;**
- **Kinnitati Pärnu-Jaagupi lasteaia Pesamuna põhimäärus;**
- **Kinnitati Vändra lasteaia põhimäärus;**
- **Võeti vastu Põhja-Pärnumaa valla 2025. aasta esimene lisaelarve;**
- **Otsustati määrata Põhja-Pärnumaa valla 2025., 2026. ja 2027. a konsolideerimisgrupi majandusaasta aruannete audiitorkontrolli teostajaks Audest Audiitorteenuste OÜ;**
- **Põhja-Pärnumaa aukodanikuks määrati Tiiu Muhu ja vapimärgi kavaleriks Inga Raudsepp;**
- **Võeti teadmiseks vallavalitsuse informatsioon „Vallaelanike rahulolu küsitlus ja selle tulemused“.**

Istung on järelvaadatav:
www.youtube.com/watch?v=PbTwKLOiRi8
Ülle Vapper
volikogu esimees
e-mail: ylle.vapper@pparnumaa.ee

HENN LAHESAARE MÕTISKLUSED

Sport leiab koha
Pole saladus, et sport on igas mõttes kasulik. Siin on ainult üks aga, sportida tuleb mõistlikult ja elada samuti spordist tulevate nõuete järgi. Sportlasi olen kohanud mitmel pool kodukohas – jooksjad, tõstjad, võimlejad. Jõudu teile, tublid inimesed igas vanuses ja igal alal. Teie tegevus on paljudele eeskujuks. Jätkake samamoodi, sellest kerkib kasulik tulemus nii teile, kui teie tegevuse järgijatele.

Lasteaed leiab tee südamesse
Juba pikemat aega on kohalik lasteaed paljudele kõneaineks. Minu poole pöördusid laste emad ja palusid ära märkida lasteaia tegevuse kõrget taset, mida me kõik ju võime ka ise näha. Värvilistes riietes jalutav salk on silma jäänud paljudele. Tore on vaadata, kuidas helkurvestides lapsed jalutavad, liiguvad rütmis ja teevad kasvatajate juhendamisel vastavaid ergutavaid hüüdeid. Olge edasi nii tublid ja kasvagu teist vahvad, vaprad ja väärikad kodanikud.

Valituks osutusid muuhulgas 9 uut inimest, kes pole varasemalt vallavolikogu töös osalenud. FOTO: PRIIT MÜRK / ERR

Tasakaal võitis napilt

AIN KIVILAAN
teabeseptsialist

Poolteist nädalat tagasi lõppenud kohalike omavalitsuste valimistel osales Põhja-Pärnumaa vallas 54,8% valimisõiguslikest kodanikest, kokku andis oma hääle 3484 inimest, kellest kümne valija valimissedel osutus kehtetuks ning kaks sedelit rikuti enne valimiskasti laskmist. 60,9% valijatest eelistas oma hääle anda valimisjaoskonda kohapeale minnes ning 39,1% kasutas oma kodanikuõiguse väljendamiseks elektroonilisi kanaleid.

Võrreldes eelmiste kohalike omavalitsuste valimistega 2021. aastal on valimisaktiivsus vallas suurenenud, toona käis oma meelsust väljendamas 51,2% valimisõiguslikest kodanikest.

Parima tulemuse tegi seekordsetel valimistel valimisliit Tasakaal 803 häälega, kõigest viis häält vähem kogus Isamaa, kes kogus 798 kodaniku toetuse. Mõlemad nimekirjad said 21liikmelises vallavolikogus viis kohta. Kolmanda tulemuse tegi valimisliit Meie Vald 627 hääle ning nelja mandaadiga.

EKRE poolt andis oma hääle 433 valijat ning nemad saadavad volikokku kolm esindajat. Kaks mandaati said valimisliidud Inimeste Eest (406

VOLIKOKKU VALITUD KANDIDAADID*

• Valimisliit Tasakaal
Madis Koit
Merit Eier
Silje Lang
Priit Enok
Mari-Liis Jaanson	Peeter Reimann
Tarvi Tasane
• Erakond Isamaa
Andres Metsoja
Niida-Anita Morgen
Roman Kiveste
Kalev Kaljuste
Rein Kontus	• EKRE
Helle Laantee
Maarja Maranik
Raimu Jõemets
• Valimisliit Meie Vald
Raul Peetson
Urmet Kalden	• Valimisliit Inimeste Eest
Jaanus Rahula
Ralf-Henry Kaas
	• Valimisliit Uus Plaan
Eva Kruuse
Keili Kitsing

* Vallavolikokku valitute nimekiri ei pruugi kattuda volinike nimelega, sest mõni valitustest võib kohast loobuda ja sellisel juhul tuleb tema asemele asendusliige.
Allikas: vabariigi valimiskomisjon

häält) ning Uus Plaan (396 häält). Ainsa üksikkandidaadina volikokku pürginud Veroonika Rahu kogus üheksa häält ning volikokku ei pääsenud.

Nelja aasta taguste valimistega võrreldes sai valimisliit Tasakaal volikogus juurde ühe koha, toona oli neil neli mandaati. Kui eelmistel valimistel andis Tasakaalu poolt oma hääle 695 inimest, siis sel korral pälvis nimekiri 803 hääletaja poolehoidu.

Valimisliit Meie Vald kaotas volikogus eelmiste valimistega võrreldes ühe mandaadi, toona pääses volikokku viis selle nime-

kirja esindajat. Meie Vald kogus nüüdsetel valimistel 114 häält vähem – 627 eelmiste valimiste 741 vastu.

EKRE esindatus vallavolikogus jäi samaks, ka eelmises volikogus oli neil kolm kohta. Küll aga said nad kodanikelt eelmiste valimistega võrreldes 135 häält vähem – 433 toonaste valimiste 568 häälega võrreldes.

Kõige rohkem pidi eelmiste valimistega võrreldes oma positsioone loovutama valimisliit Inimeste Eest, kes kaotas volikogus kolm kohta. Eelmistel valimistel saadud 770 hääle toel oli neil voli-

kogus 5 mandaati. Seda puhku koguti endale 406 inimese toetus ning kaks kohta volikogus, seda on 364 hääle ning kolme mandaadi võrra vähem, kui neli aastat tagasi.

Erakonna Isamaa ning valimisliidu Uus Plaan nimekirjad olid seekordsetel valimistel uued tulijad.

Kõige suurema isikliku hääletasaagi korjas nüüdsetel valimistel Isamaa kandidaat Andres Metsoja (203 häält), talle järgnesid Meie Valla nimekirjas kandideerinud Raul Peetson (150) ja valimisliidu Tasakaal kandidaat Madis Koit (138).

Valla valimiskomisjoni juht, vallasekretär Tiina Roht ütles, et talle tegi rõõmu hääletamisest osavõtnute arvu kasv. „Võrreldes eelmiste kohaliku omavalitsuste valimistega on valimisaktiivsus vallas kasvanud 3,6% võrra,” sõnas Roht. „Inimestele läheb korda nende koduvallas toimuv.”

Samuti üllatas valimiskomisjoni juhti see, et Põhja-Pärnumaa valijad täitsid oma sedeleid korrektsetel ning rikutud sedelite hulk oli valijate arvu arvestades peaaegu, et olematu.

„Tehnilisi tõrkeid ning mingisuguseid vahejuhtumeid jaoskondades valimiste läbiviimise ajal samuti ei olnud, valimiste korralduslik pool sujus rahulikult ja teiselt,” võttis Roht valimised kokku.

Päästeameti operatiivsündmused

MARIS MOORITS
Lääne päästekeskuse kommunikatsioonijuht

29. septembril kell 8.01 sai häirekeskus teate, et Põhja-Pärnumaa vallas Tarva külas põleb viljakuivati. Tulekolle asus kuivati punkris, omanik laadis vilja välja. Kustutustööd

toimusid kahes lõigus: üks lõik kustutas redeliga väljast ja teine hoone seest. Sündmus lõpetati kella 11.07ks, põlengu hinnanguline pindala oli 20 ruutmeetrit. Hävis umbes 10 tonni tatart.

6. oktoobril kell 11.40 said päästjad teate, et Põhja-Pärnumaal Langerma

külas on kährik kukkunud ehitusjärgus lägaauku. Loom omal jõul ligi 8 meetri sügavuselt välja ei pääsenud, mistõttu laskus päästja nõõride abil loomale appi. Päästja püüdis abitu ja ärevil kähriku loomavõrguga kinni ning ta viidi tagasi oma kodusesse looduskeskkonda.

10. oktoobril kell 7.18 juhtus Põhja-Pärnumaa vallas Kodesmaa külas liiklusõnnetus pödra ja veoauto vahel. Pöder hukkus, veoki esiosa sai kahjustada, kuid sai omal jõul ära liikuda. Päästjad tõmbasid pödra tee pealt ära ning andsid info edasi jahimeestele.

Helkuripuud said koostöös särama

KADRI TALVA
AS Hoolekandeteenused kommunikatsioonijuht

Vändra lasteaed, Põhja-Pärnumaa vald ja Vändra Kodu panid kogukonna taas särama. Juba neljandat aastat panustavad ASi Hoolekandeteenused Lääne piirkonna kodude erilised elanikud kogukonna turvalisusesse ning ehivad selleks helkuripuid ja -aedasid. Nende eesmärk on selge – pimedal ajal aitab helkur turvaliselt koju jõuda, kuid vahel on see kadunud või puudu ning siis saabki helkiva abimehe endale puult või aialt kaasa haarata.

Sel aastal on helkivate ehete valmistamisel ka tubli panus keskkonahoidu – lasteaia vanad helkurvestid said uue elu

ripatsitena, mis aitavad nüüd nii väikestel kui suurematel turvaliselt koju jõuda. Sest juba lapsedki teavad väga hästi, et helkur peab olema selleks, et autojuhid pimedal ajal jalakäijaid näeksid.

Vändra lasteaia juhi assistent Siiri Sing lausus koostöö kohta: „Me rikastame oma laste õppe- ja kasvatustegevusi tehes koostööd erinevate asutuste ja organisatsioonidega meie piirkonnas. Oleme äärmiselt tänulikud Vändra Kodule, et olete andnud võimaluse koos teiega tegutseda.”

Kõik soovijad saavad soovi korral ka ise helkureid juurde riputada – nii on pime aeg alati särav ja kallid jõuavad koju. Koos saame rohkem head teha.

Vändras ehti helkuripuid ja -aedasid.

FOTO: AS HOOLEKANDETEENUSED

Eesti–Läti neljanda elektriühenduse trassi võrdluste arutelud

Eesti–Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaaneering on jõudnud etappi, kus on valminud trassialternatiivide esmasemad võrdlustulemused. Kõik huvilised on oodatud avalikule arutelule uuringute tulemustega tutvuma.

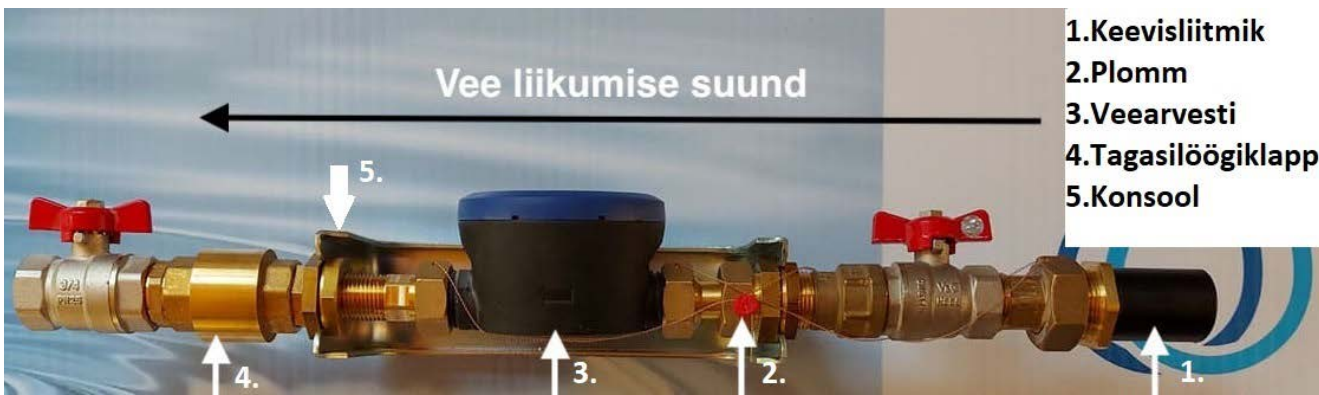
Kaasamis koosolekud toimuvad:

- 1. detsembril kell 17.30 Hellamaa külakeskuses (Hellamaa küla, Muhu vald)
- 2. detsembril kell 17.30 Kuressaare kultuurikeskuses (Tallinna 6, Kuressaare)
- 3. detsembril kell 17.30 Lihula kultuurikeskuses (Tallinna 1a, Lihula, Lääneranna vald)
- 8. detsembril kell 17.30 Järvakandi kultuurihallis (Mai 1, Järvakandi, Kehtna vald)
- 9. detsembril kell 17.30 Paide muusika- ja teatrimajas (Pärnu 18, Paide)
- 10. detsembril kell 17.30 veebikoosolek (link: www.riigiplaaneering.ee/eesti-lati-iv)

Loodav ühendus suurendab Eesti elektri varustuskindlust ja loob eeldused taastuenergia ekspordiks ning koostööks naaberriikidega. Ühtlasi aitab see tugevdada Eesti energiajulgeolekut ning toota ja tarbida rohkem elektrit. Ühendus on kavandatud 330 kV õhuliinina, Muhu saarel maakaablina ja Suures väinas merekaablina.

Lõplikku liinikoridori asukohta veel teada ei ole, see selgub 2026. aastal, kui korraldatakse ka planeerimisseaduse kohane avalik väljapanek ja kohapealsed arutelud. Trassialternatiividega saab tutvuda planeeringu kodulehel www.riigiplaaneering.ee/eesti-lati-iv.

Riigi eriplaaneeringu koostamist korraldab majandus- ja kommunikatsiooniministeerium. Küsimused on soovi korral võimalik enne koostamist ette saata e-posti aadressile monika.korolkov@mkm.ee.

Selline näeb välja korrektne veemõõdusõlm.

Kaugloetav veearvesti vajab korras veemõõdusõlme

MÄRTIN RÕÖMUSAAR
AS Mako juhatuse liige

Liga kinnistu veevõrk, mis on otseselt ühendatud ühisveevärgiga, peab olema varustatud veemõõdusõlmega. Hoone veemõõdusõlm jääb tihti märkamatuks, kuid selle toimimisest sõltub hoone veevarustuse sujuvus ja ka ohutus.

Ligi viiekümnesse Vändra ja Tootsi piirkonna majja on juba kaugloetav veearvesti paigaldatud ning nende jaoks on iga kuine veenäidu teatamine jäänud minevikku. Paraku lükkub kaugloetava arvesti paigaldamine mõnel juhul edasi, kui maja veemõõdusõlm ei ole uue arvesti paigaldamiseks sobivalt korras.

Veemõõdusõlme kordategemine on väike vaev suure kasu nimel. Lisaks ei pea veenäitude õigeaegse teatamise pärast muutuma – uued kaugloetavad arvestid edastavad vee-ettevõttele ka infot võimalike veelekete kohta maja torustikus ning aitab vältida suuremaid veearveid ja -kahjusid. Uued arvestid teavitavad ka külmumisohtu eest.

Makol on juba päris mitu juhtumit, kus peale uue nutiarvesti paigaldamist ilmneb majas olev veeleke, millest varem ei teatud. Proovime liikuda arvestite paigaldamisega edasi tempokalt, aga kahjuks esineb halvas korras veemõõdusõlmi, mis vajavad enne majaomaniku või korteriühistu poolt korda-

tegemist, kui sinna saab nutiarvesti paigaldada.

Samuti on nõuded veemõõdusõlmele ajas muutunud. Seetõttu ei pruugi aastaid tagasi rajatud veemõõdusõlm vastata kehtivatele nõuetele. Pärast tihti puudub veemõõdusõlme sees seinale kinnitatud konsool ehk kandur, kuhu arvesti paigaldatakse.

Ka torud peavad olema seinale või põrandale järgalt kinnitatud ning kõik kraanid töökorras. Oluline on jälgida, et ühisveevärgi liitumispunkti ja veemõõdusõlme vahel poleks hargnemisi: näiteks vee filtrid tuleb paigaldada alles pärast veearvestit, hoone sisevõrgu poolele.

Majaomanikel tasub need üksikasjad aegsasti üle kontrollida, et enne

uue arvesti paigaldamist oleks veemõõdusõlm nõuetekohane.

Kinnistu piirist kuni 1 m kaugusel paiknevast liitumispunktist (maakraan) algab kinnistu omaniku vastutus. See tähendab, et kinnistu veetorustik ja veemõõdusõlm kuuluvad kinnistu omanikule, kes vastutab selle väljaehitamise ja korrashoiu eest.

AS Mako paigaldab kinnistu kohta ühe kaugloetava arvesti tasuta. Iga lisanduva kaugloetava veearvesti paigaldamine on tasuline. Kortermajadesse paigaldame kaugloetava veearvesti üksnes ühistu üldveemõõdusõlme. Vajalikud veemõõdusõlme rekonstrueerimistööd tuleb tellida sanitaartehtnilisi töid tegevalt ettevõttelt.

Karuputke tõrje jätkub täies mahus

LIIVI REINHOLD
keskkonnaameti avalike suhete osakonna juhataja

Tuleva aasta karuputke tõrjeks on riiklik rahastus täies mahus tagatud. Kõik tõrjet vajavad karuputke kolooniad nii riigi-, era- kui munitsipaalmaadel on võimalik 2026. aastal tõrjuda riikliku tellimusega. Omavalitsused ja eraomanikud on tervetunud panustama võõrliikide tõrjesse vabatahtlikult.

„Karuputk on ohtlik nii inimesele kui loodusele ja tema leviku tõkestamiseks on järjepidev tõrje eriti oluline. Kui kärpeülesannete tõttu sattus kahtluse alla keskkonnaameti võimalus karuputke võõrliikide tõrjega senises mahus jätkata, valmistasime ette tõrje järk-järgulise maaomanikele üle andmise plaani,” selgitas keskkonnaameti peadirektor Rainer Vakra. „Täna saaks on riik vajalikud lisavahendid järgmiseks aastaks leidnud, tõrje saab täies mahus jätkuda senisel moel.”

Käesoleval aastal on keskkonnaamet tellinud karuputke võõrliikide tõrjetööd nii riigi- kui era-

Sosnovski karuputk.

FOTO: EIKE TAMMEKÄND

maal kokku enam kui 2400 hektaril, tööd läksid maksma ligikaudu 360 000 eurot. Karuputke tõrjet on tehtud alates 2006. aastast ning järjepideva tööga on kolooniad õnnestunud hävitada enam kui 800 hektaril. Paraku on samal ajal leitud ka uusi kasvukohti, näiteks on 2025. aasta välitööde käigus lisatud jooksvalt tõrjesse 152 uut karuputke

võõrliikide kolooniat, kokku 41 hektaril.

Vakra selgitas, et võõrliikide tõrje on tõhus üksnes siis, kui see on järjepidev ja panustavad nii riik, kohalikud kogukonnad kui maaomanikud. „Juba täna on olemas hulk eraomanikke ja omavalitsusi, kes tegelevad hoogsalt ja vabatahtlikult oma maadel võõrliikide tõrjega, olgu selleks karuputk,

verev lemmmalts või hispaania teetigu. Tervitame sellist panustamist ja püüame igati toeks olla.”

Keskkonnaamet jätkab keskselt toetust kõigi võõrliikide tõrjeks läbi parimate paraktikate vahendamise ja juhendmaterjalide pakkumise. Just praegu on võimalik omavalitsustel taotleda ka rahalist toetust keskkonnainvesteeringute keskuse looduskaitseprogrammist.

„Karuputke puhul on olemas tõhus keskselt teostatav tõrjemeetod, sellega saab riik jätkata. Veel ei ole leitud lahendust, mis võimaldaks keskselt ja tõhusalt üle võtta näiteks hispaania teetegu tõrjet, siin on põhiroll endiselt kohapealsel järjepideval korjamisel ja tõrjumisel. Oleme väga tänulikud omavalitsustele ja aiaomanikele, kes on sel aastal tõelise nälkjauputusega rinda pistnud. Järgmiseks hooajaks saab valmis plaan, mille abil ka võõrliikide tõrjet veelgi tõhusamalt teha,” avaldas Vakra lootust.

Lisainfot karuputke tõrjevõtete kohta ja kaardirakenduse teadaolevate karuputke leiukohtadega võib leida veebilehelt keskkonnaamet.ee/karuputk.

Ukrainlased külastasid meie valda

KATRIN KÖSTER
avalike suhete spetsialist

Oktoobrikuu teisel neljapäeval tutvusid Põhja-Pärnumaa vallaga 16 Ukraina omavalitsusjuhti, kes tulid külla Eesti-Ukraina arengukoostöö raames. Kohtumine andis võimaluse jagada kogemusi, tutvuda heade praktikatega ning arutada avalike teenuste ja digilahenduste arendamise võimalusi.

Kohtumine toimus Põhja-Pärnumaa raamatukogus, kus vallavanem Madis Koit tegi põhjaliku ülevaate vallast, tutvustades kohaliku elu arenguid, teenuste korraldust ja tulevikuperspektiive. Abivallavanem Tarvi Tasane juhtis külalised süvitsi SPOKU süsteemi, selgitades, kuidas digiteenuseid kasutatakse ning kuidas need ai-

tavad igapäevaelu lihtsamaks muuta ja vähendada paberimajandust.

Lisaks ametlikule programmile pakkus päev ka kultuurielamusi. Külalised külastasid Vändra kunstigalerii Alar Pääro kunstinäitust, mis andis inspiratsiooni ja näitas, kuidas kunst ja kultuur rikastavad meie kogukonna elu. Kohtumise käigus arutati nii kohalikke teemasid kui ka Ukrainas toimuvat. Kuigi meie igapäevased mured tunduvad väiksed selle kõrval, mis toimub Ukrainas, keskendusid vestlused koostööle, kogemuste jagamisele ja sõprusuhete tugevdamisele.

Päeva jooksul rõhutati kogemuste vahetamise ja üksteiselt õppimise olulisust. Sellised kohtumised tugevdavad kogukonna avatust ja sidusust ning annavad võimaluse jaga-

16 Ukraina omavalitsusjuhti tutvusid 9. oktoobril Põhja-Pärnumaa vallaga.

da ideid, mis aitavad arendada nii kohalikke teenu-seid kui ka rahvusvahelist koostööd.

Külalised avaldasid tä-

nu selle eest, et oleme pakkunud sõja eest põgenenud peredele kodu ja tuge. Eriti liigutavad olid lood laste kohta, kes meie

koolides õpivad ja tublilt hakkama saavad.

Suur tänu kõigile, kes aitasid päeva õnnestumisele kaasa. Kohtumine

Põhja-Pärnumaal oli meeldejääv, tuletades meelde, et sõprus, koostöö ning jagatud kogemused ühendavad inimesi üle piiride.

Trükistuudio OÜ – värske tuul Halinga külas

KATRIN KÖSTER
avalike suhete spetsialist

Mõni aeg tagasi hakkas sotsiaalmeedias silma uus tegija – Trükistuudio OÜ, mis tegutseb Pärnu-Jaagupi lähisel. Käisin neil külas, et uurida, kuidas väike, ent tegus trükikoda toimetab ja mida neil oma klientidele pakkuda on.

Trükistuudio OÜ on väike pereettevõtte, mille süda tuksab Halinga külas. Stuudio asub kohe maha-sõidul Via Balticalt, hea koht ettevõtluseks, kus on hea ligipääs nii kohalikele klientidele kui ka kaugemalt tulijatele. Just siin sünnivad ideed, mis leiavad tee trükimasinate kaudu erinevatele kingitustele, reklaamtoodetele ja kleebistele.

Trükistuudio hoovile saabudes tervitab mind naeratav Eili Kuzko, kes juhatab sisse vanasse, kuid uue hingamise saanud hoonesse. Väljast tagasihoidlik, ent seest kaasaegne trükistuudio avaldab kohe muljet – kõik on puhas, hubane ja läbimõeldud ning õhus on tunda mõnusat värsket trükimaterjali lõhna.

Eili sõnul sündis mõte oma ettevõtte loomiseks soovist töötada kodu lähedal. „Tahtsin, et saaksin sõita tööle jalgrattaga, nautida loodust ja ammutada energiat,” rääkis ta. „Kodulähedane töökoht on suur väärtus, mida kõigil pole.”

Kuigi alguses mõlgutas ta mõtteid hoopis kohviku avamisest, viis elu teda tagasi trükimaailma juurde, kus tal on aastatepikkune

Eili Kuzko tutvustab Trükistuudio teenuseid.

FOTO: KATRIN KÖSTER

kogemus nii trükkimise, müügi kui ka disaini val-las. „Oma ettevõttes oled oma aja peremees. See nõuab julgust ja investee-ringuid, aga annab vabaduse ja rõõmu,” lisas Eili naeratades.

Põlise Halinga elaniku-na pidi Eili varem kangele tööle sõitma, mis pani teda ühel hetkel unistama: „Ma tahtsin oma roosa jalgrattaga tööl käia.” Nüüd on see unistus täitunud – iga päev sõidab ta jalgrattaga kodu lähedale, nautides nii tööd kui ka ümbruskonna ilu.

Trükistuudio OÜ ei piirdu ainult pabertrükiga. „Logo või disain võib säre-da ka kruusidel, termostel, T-särkidel, kottidel, pasta-pliiatsitel, võtmehoidjatel, lippudel ja isegi padjakate-tel,” loetles Eili. Tänu ma-dalatele tootmiskuludele

saab klient sõbraliku hin-na ning iga tellimust käsitletakse personaalselt. „Meie jaoks on tähtis, et klient tunneks end hoitu-na ja saaks parima kogemuse. Olgu kingitus, reklaamtoode või igapäevae-se, meie muudame selle unikaalseks sinu brändi kandjaks.”

Trükistuudio teenused on mõeldud kõigile, kellel on soov ja idee, olgu see ettevõtte, ürituse korralda-mine või eraisik. Kui kindel nägemus puudub, aitavad Eili ja tema meeskond sobiva lahenduse leida. „Kõik kliendid on head kliendid,” ütles Eili. „Iga tellimus õpetab midagi uut ja an-nab võimaluse areneda.” Iga uus töö võetakse vastu põnevuse ja vastutustun-dega. „Trükiteenuse osuta-misel on palju pisiasju, mis võivad viltu minna,

seega võtame iga tellimust tõsiselt,” selgitas ta. „Eriti huvitav on uute masinate-ga katsetamine, nende seadistamine ja testimine, et tulemus vastaks ootus-tele ja oleks kvaliteetne.”

Hiljuti saabus Trüki-stuudiosse ka täiesti uus seade, mille seadistamisega on ametis Eili hea kol-leeg ja vend Margus Mas-so. „See on ikka omaette rõõm, kui saad midagi uut käima panna ja näha, kuidas töö sujuvalt kulge-ma hakkab,” viitas Eili eemal askeldavale Marguse-le. Trükistuudio meeskond töötab ühiselt iga päev selle nimel, et klient saaks suurepärase toote ja meel-diva ostukogemuse, just see on nende töö kõige olu-lisem osa.

Ka keskkonnahoid on Trükistuudio tegemistes tähtsal kohal. „Püüame

paberit võimalikult sääst-likult kasutada ja jäägid viime kogumiskohta,” sel-gitas Eili. „Kaunid disain-paberi tükid ja värvilised paberijäägid, mis kuskilt järele jäävad, liiguvad aga kohalikku lasteaeda, kus mudilased neile uue elu annavad.”

Mõeldud on ka rohelise-le energiale, tulevikus võiks trükistuudio oma elektri ise toota. „Oleme kaalunud päikesepaneeli-de paigaldamist, kuid ku-na meie energiatarve on väike, pole see praegu ma-janduslikult mõistlik,” täiendas Eili abikaasa Marko Kuzko, kellel stu-diosse kontoriruumide ehitus hetkel käsil on.

Lisaks trükiteenustele pakutakse ka disainiabi ning vajadusel kaasatakse koostööpartnereid. „Keda-gi ei saadeta ukse pealt ta-gasi, koos leiame alati la-henduse,” kinnitas ta. Eili tunnustab, et trükitoodes on nii rõõmu kui ka välja-kutseid. „Kõige rohkem rõõmustab see, kui klient annab sooja tagasisidet. Siis tunned, et teed õiget asja ja teed seda hästi. See soe tunne südames ongi vist see, mis selles vald-konnas kõige rohkem võ-lub.”

Kohalik kogukond on ettevõtmise igati hästi vastu võtnud. „Meil on to-redad naabrid, kes hoiavad üksteist. Hoolime oma väikesest külakesest ja tunneme, et ka meist hoo-litakse. Kõige tähtsam on, et usaldus on vastastiku-ne.”

Kuigi otseseid laiene-misplaanide ettevõtetel het-ke ei ole, soovib Trüki-stuudio tulevikus luua mõned uued töökohad

ning kasvatada oma klien-dibaasi. „Uute klientide leidmine ei ole lihtne, sest meie piirkonnas pakuvad ka teised stuudiod ja trü-kikojad väga head tee-nust,” tunnistas Eili au-salt. „Samas peame inves-teerima seadmetesse ja hoidma masinapargi kaasaegse. Trükimaail-mas aeguvad seadmed ki-i-resti, nii et kvaliteedi hoidmiseks tuleb neid uuendada. Suuremad os-tud tuleb aga alati hooli-kalt läbi mõelda.”

Ettevõtte arengule an-dis hoogu ka LEADERi meetmest „Kogukonna juhitud kohalik areng” saadud toetus, mille abil re-noveeriti vana hoone ja loodi valda uued töökohad. See on ehe näide, kuidas sihikindlus ja usk oma te-gemistesse võivad viia unistused täide, otse oma kodukülas.

Trükistuudio OÜ

Asukoht: Halinga küla, Pärnu-Jaagupi lähedal
Kontakt: Eili Kuzko, Trükistuudio OÜ
E-post: eili@trykistuudio.ee
Facebook: Trükistuudio OÜ

- Kui sul on mõni vahva idee, kingimõte või soov midagi erilist trükkida, võta julgelt ühendust.
- Trükistuudio aitab muuta sinu pildi, logo või kujunduse ainulaadseks tooteks – olgu see tass, kalender, T-särk või reklaamtoode.
- Kaunis foto sinu telefoni-galeriis võib juba homme kaunistada sinu kalendrit, ja miks mitte – sinu pildiga kalender võib rippuda ka naabrimehe seinal.

Erki Evestuse
Karikatuurinäitus

6.11.2025-30.01.2026

MÄLU

VÄNDRA KUNSTIGALERII

AVAMINE
6.11.2025
KELL 16.00

AVATUD:
E-R KELL 15.00-18.00
L 12.00-15.00
P SULETUD

IGA KUU VIIMASEL REEDEL SULETUD
SISSEPÄÄS TÄISKASVANULE 3€

Kontserdikolmapäev

Saatpalu & Rebane

Akustiline kontsert- vestlusõhtu

12. novembril 2025
kell 18.00

"Meeldiv koosviibimine muusika ja mulaga"

Piletid Piletilevis
oktoobris 20 €
novembris 25 €

Avatud kohvik!

On1TEATER esitleb:

POOV

JANNO PUUSEPP

Etendus
Pärnu-Jaaguپی Rahvamaas:
N 20. november 2025
kl 19

Lavastajad Jane Lumijõe ja Piret Dreimann

Osades Jane Lumijõe, Piret Dreimann, Piret Jürgenstein,
Andres Andrekson, Kristjan Kullerkan, Markko Virkus, Argo Juske

Pilet 7.-

Tunnusta aasta tegijaid: esita oma kandidaat

Ootame kandidaate ettevõtte-, sotsiaal-, noorte-, kultuuri-, kogukonna- ja spordivaldkonna tunnustuste määramiseks.

Aunimetustele saab kandidaate esitada jooksvalt aasta 31. detsembrini valla veebilehel oleva e-vormi kaudu või elektrooniliselt e-postiaadressile vald@pparnumaa.ee.

E-postiaadressile ettepaneku saatmisel palume ära märkida:

- esitatava kandidaadi andmed (nimi, asutus/ametikoht, kontaktid);
- millist tunnustust taotletakse;
- põhjendus, miks kandidaat või tegu väärilist tunnustust;
- kandidaadi esitaja andmed.

Ettepaneku saad esitada järgmistele aunimetustele:

- aasta kultuuritegija
- aasta noor
- aasta sportlane
- aasta kogukonnaedendaja
- aasta sotsiaalvaldkonda panustaja
- aasta ettevõtja
- aasta tegu
- aasta toetaja

Lähemalt saad lugeda ja oma ettepanekud esitada valla kodulehel www.pparnumaa.ee/vald-tunnustab.

Tunnustused antakse üle veebruaris toimuval tänuõhtul. Tunnusta neid, kes seda väärivad.

ON AEG
TUNNUSTADA
2025 AASTA TEGIJAJD

- AASTA KULTUURITEGIIJA
- AASTA NOOR
- AASTA SPORTLANE
- AASTA KOGUKONNAEDENDAJA
- AASTA SOTSIAALVALDKONDA PANUSTAJA
- AASTA ETTEVÕTJA
- AASTA TEGU
- AASTA TOETAJA

ETTEPANEKUID OOTAME HILJEMALT 31.12.2025

PPARNUMAA.EE/VALD-TUNNUSTAB

Vald avaldab austust kuld- ja teemantpulmapaaridele

TARVI TASANE,
abivallavanem

Ka käesoleval aastal austab vallavalitsus kuld- ja teemantpulmapaare. Palume teatada paaridest, kellel on 2025. aastal täi-

tunud või täitumas 50 või 60 abieluaastat ehk abielu on registreeritud 1975. või 1965. aastal ning kelle praegune registreeritud elukoht on meie vallas.

Palume paaridest teada anda kuni 15. novembrini

2025. Kirjalikke avaldusi on võimalik esitada e-postiaadressile: vald@pparnumaa.ee või tuua halduskeskustesse.

Kirjutada vabas vormis, kuid kindlasti märkida abielupaari ees-ja perekon-

nanimed, abielu registreerimise kuupäev, praegune elukoht aadress ning lisa-da kontakttelefon.

Kuld- ja teemantpulmapaaride austamise korraldab vallavalitsus detsembrikuus.

DOONORIPÄEV

25.11.2025

PÄRNU-JAAGUPI RAHVAMAJA

KELL 9.00 – 11.00

Ootame kõiki vanu ja uusi doonoreid!

NB! Kaasa võtta isikut tõendav dokument!
(esmastel doonoritel vajalik ID-kaart või pass)

Lisainfo 4473 263

TULE JA TEE ÜKS HEATEGU!

Õueala sai uue ilme

ANGELA LÕHMUS
Vändra lasteaia direktor

Kaisukarude rühma õuealal on viimastel nädalatel toimunud rõõmustavad muutused – laste mänguala on saanud mitmekesisemaks ning kutsuvamaks.

Õpetaja Ave Randmäe märkas, et tema rühma lapsed armastavad rippuda ja kiikuda erinevates kohtades. Sellest inspireerituna otsustas ta rühma varjualuse alla paigaldada ripp- ja pesakiiged, et lapsed saaksid oma liikumisrõõmu turvaliselt ja mitmekülgelt välja elada. Kiikede alla paigaldati kummimatid, et tagada ohutus ka mänguhoos.

Ave tegeles ise aktiivselt läbirääkimiste ja hinnapakumiste võtmisega, et vajalikud vahendid mahuksid lasteaia eelarvesse. Kui aga selgus, et rühma unistuseks on veel ka mängumaja, tulid appi lapsevanemad, kes toetasid selle ostu.

Üks lapsevanem tõi rühma seinale paksu vineerplaadi, millele Ave kinnitas ronimiskivid – nii sündis väike ronimiskiv, mis pakub lastele

Kaisukarude uue mänguala pidulik avamine.

nii väljakutset kui rõõmu. Värskema ja sõbralikuma ilme loomiseks värvis rühmapersonal üle varjualuse vana tellisseina, kuhu paigaldati ka tahveljoonistamiseks ja kirjutamiseks.

Ent Ave ja tema meeskond ei piirdunud vaid uute ostetavate vahenditega – nad tõid keldrist välja kasutuseta mänguelemente, millest valmis uheke ja omanäoline tegelusein. See lisas õuealale veelgi avastamisrõõmu ja mänguvõimalusi.

21. oktoobril korraldas Kaisukarude rühma personal uue mänguala piduliku avamise. Sündmusel osalesid külalised, kõlas avatud sõnavõtt, toimus lindilõikamine ning pärast ametlikku osa said

kõik nautida väikest näk-silauda ja uudistada uut mänguala.

Kogu ettevõtmine sündis õpetaja Ave, lapsevanemate ja rühmapersonali ühise koostöö tulemusena, tõestades, et üheskoos on võimalik muuta lastele mõeldud keskkond mitmekesisemaks ja eriliseks. „Kõige suurem rõõm on näha laste säravaid silmi ja kuulda nende naeru – see on parim tänu kogu tehtud töö eest,” ütleb õpetaja Ave.

Oleme väga uhked, et meie lasteaia töötajad nii äge ja pühendunud rühmameeskond ning et meil on nii hakkajad ja toetavad lapsevanemad. Koos suudame luua keskkonna, kus igal lapsel on arendav ja rõõmuküllane lapsepõlv.

Kes paneb Eesti liikuma?

KAILI UUSMAA
SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskuse kommunikatsioonijuht

Sihtasutuse Liikumisharrastuse kompetentsikeskus kutsub Eesti elanikke, organisatsioone ja kogukondi märkama ning tunnustama inimesi ja algatusi, kes on sel aastal märkimisväärselt panustanud liikumise edendamisse.

Sihtasutuse juhatuse liikme Alo Lõokese sõnul soovitakse liikumisauhinnadega tunnustada inimesi, era- ja avaliku sektori organisatsioone, haridusasutusi ning projekte, mis on aidanud kasvatada Eesti liikumiskultuuri.

„Esimest korda auhinagalal „Spordiaasta tähed” välja antavad „Terve Eesti eest!” liikumisauhinnade eesmärk on väärtustada neid, kes oma tegevusega inspireerivad ja motiveerivad teisi liikuma ning näitavad, et liikumine on loomulik ja oluline osa meie igapäevaelust,” tutvustas Lõoke.

Auhinnad antakse välja kolmes kategoorias: „Lapsed liikuma 2025”, mis tunnustab laste ja noorte liikumisaktiivsust suurendanud algatust; „Liikumissõber 2025”, mis tunnustab organisatsiooni, kes on edendanud töötajate liikumisharrastusi ning

Hetk konverentsilt „Kääriku kärjad”. FOTO: MIKK OTSAR

„Liikumistegu 2025”, mis tunnustab silmapaistvat ja mõjukat liikumisalga-tust või sündmust.

„Me anname liikumisauhindu sel aastal välja esimest korda, seega on iga esitatud kandidaat ja tema lugu eriti oluline. Et hea ja inspireeriv tegu edasi jõuaks, siis võta hetk ja kirjelda algatuse mõju põhjalikumalt. Mida on tehtud, keda see on mõjutanud ja miks see algatus on eriline. Just nii aitame ühiselt tagada, et väärt teod ja inimesed saaksid tähelepanu, mida nad vääri-vad,” tõi Lõoke välja selle, mida tasub silmas pidada kandidaatide esitamisel.

Oma kandidaate võivad esitada nii üksikisikud, kollektiivid, koolid, kogukonnad kui ka algatused, kes on aidanud luua aktiivset liikumiskeskonda või innustanud teisi liikumisharrastusi kujundama. „Oluline on, et tegevus oleks avalikult nähtav, jätkusuutlik ning avaldaks positiivset mõju kogukonnale või ühiskonnale laie-

malt. Kandidaadid võivad tulla eri valdkondadest – haridusest, tervishoiust, kogukondadest või spordivaldkonnast,” lisas ta.

Kandidaate „Terve Eesti eest!” liikumisauhinnadele saab esitada kuni 17. novembrini kodulehel www.liigume.ee/liikumisauhinnad.

Esitatud kandidaate hindab sihtasutuse Liikumisharrastuse kompetentsikeskuse, Eesti olümpia-komitee, kultuuriministeeriumi, sotsiaalministeeriumi, haridus- ja teadusministeeriumi, tervise arengu instituudi, Tartu ülikooli liikumislabori, Eesti tööandjate keskliidu ning Eesti linnade ja valdade liidu ekspertidest koosnev žürii.

Liikumisauhinnad antakse üle 28. detsembril Alexela kontserdimajas toimuval auhinagalal „Spordiaasta tähed 2025”.

Lisainfot liikumisauhinnade kohta leiab SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskuse kodulehelt liigume.ee/liikumisauhinnad.

PÄRNUMAA AASTA KULTUURIAUHIINNAD 2025

AASTATE TEGUTSEJA

Inimene või organisatsioon, kes aktiivselt tegutseb kultuuri-valdkonnas, kelle tegevus ei paista otseselt silma kultuuritarbijale, kuid kes on kaasa aidanud mitmete kultuurisündmuste kordaminekule.

AASTA ÜLLATAJA

Inimene, organisatsioon või sündmus, kes või mis on ilmestanud kultuurivaldkonda millegi uue, huvitava või tavapäratuga ning mis on tekitanud üllatusmomenti ja äratanud huvi.

AASTA TOETAJA

Inimene või organisatsioon, kes on panustanud toodete või teenustega, rahaliselt või muul moel kultuurisündmuste, kultuuriasutuste või kultuuriga tegelevate inimeste heaks.

AASTA TEGU

Inimese või organisatsiooni ettevõtmine või sündmus, mis on oluliselt kaasa aidanud maakonna või omavalitsuse elanike kultuurilise keskkonna rikastamisele.

RAHVAKULTUURI TEGIJA

Inimene või organisatsioon, kes on panustanud rahvakultuuri hoidmisse ja arendamisse ning on oma tegevusega silma paistnud.

AASTA NOOR KULTUURITEGIJA

Noor (vanuses kuni 26 eluaastat sh), kes on asunud tööle kultuurivaldkonnas, korraldanud/algatanud kultuurisündmuse või on aktiivse edumeelse kollektiivi juht.

Taotluse esitamise tähtpäev on 28. november 2025.
Komisjonil on õigus auhinnad ümber jagada või välja andmata jätta.

PÄRNUMAA OMAVALITSUSTE LIIT
ASSOCIATION OF LOCAL AUTHORITIES OF PÄRNUMAA COUNTY

PÄRNU-JAAGUPI SPORDIKESKUSE JÕUSAAL

E - R kell 8.00- 20.00
KOOLIVAHEAEGADEL kell 14.00-20.00

RÜHMATREENINGUD NAISTELE
(eelregistreerimisega):
NELJAPÄEVITI
kell 16.30 - jõusaalitreening 55+
18.00 - jõusaali ringtreening

INFO JA HINNAKIRI:
WWW.PJSK.EE

Tel. 53005663 juhataja
53472302 valvelaud

Jüri Jürisaar püüdleb meistrivõistlustel poodiumile

AIN KIVILAAN
teabespetsialist

Halinga rallitiimi esindaja, 16aastane Jüri Jürisaar hoiab käimasolevat Eesti juunioride ralli meistrivõistlustel teist kohta. Hooaja lõpuni on jäänud veel üks etapp, 7. ja 8. novembril peetav Hiiumaa rahvaralli. Seal otsustatakse, kas noormees pääseb ka hooaja kokkuvõttes poodiumile.

Küsimusele, milliseid saavutusi ta ise kõige rohkem hindab, vastas Jürisaar pikemalt mõtlemata, et kaht viimast rallit – Türi rahvarallit ning Saaremaa rahvasprinti. „Türi ralli võit oli väga magus, kui suutsime viimase katsega konkurendiga võrreldes suure vahe tagasi sõita,” sõnas rallisõitja.

„Ka enne Türi võistlust toimunud Saaremaa rahvasprint õnnestus mul hästi. Seal edestasime konkurente puhta sõiduga, ilma et kellelgi oleks võistlustel ebaõnne olnud. Suutsime seal kergematele ja võimsamatele Hondadele tuule alla teha,” lisas BMW 316t ohjav piloot.

Kuidas aga noormees üleüldse sellise harrastuse juurde jõudis? „Mu isa tegeles omal ajal hobitase mel rallispordiga ning õpetas ka mind sõitma,” lausus Jürisaar. „Iseseisvalt hakkasin sõitma umbes 7aastasena, mulle hakkas meeldima ning esimestel võistlustel osalesin 9aastasena.”

Kaks aastat tagasi saavutas noormees Eesti

Halinga rallitiimi esindaja, 16aastane Jüri Jürisaar loodab jõuda ralli Eesti meistrivõistlustel teistkordselt poodiumile.
FOTO: MARGUSEFOTOD.EU

noorte meistrivõistlustel hooaja kokkuvõttes kolmanda koha, kuid mullu tal enam võistlustel nii hästi ei läinud.

„Ega eelmisel aastal otsestelt ju midagi ei juhtunud, aga meie tehnika ei ole konkurentidega võrreldes nii tasemel ning seetõttu on eesmärkide poole püüdlisel palju jäänud ka auto taha,” ütles Jürisaar. „Aga sel aastal on meil läinud imeliselt, ei oleks seda ise ka uskunud.”

Ralli on teatavasti väga kallis spordiala ning sellele kulub üsna palju raha. Rallisõitja sõnul kulub ühepäevase rahvaralli peale umbes 500 eurot, kahepäevase võistluse pu-

hul tuleks arvestada poole suurema summaga. „Paljuki oleneb eelarve ka sellest, kas autot on võistluse ajal vaja putitada või mitte,” sõnas Jürisaar. „Kulude kokkuhoiu nimel ma üldiselt enne võistlusi treeninguid ei tee, vaid lähen otse võistlustele. Treeningud on lihtsalt liiga kulukad.”

Noor rallisõitja tahtis tänada ka sponsoreid, kes on talle sellel teel abiks olnud: Br Garage, Sunoco, tädi Liina, Gabriel, vanaisa Jüri, Krusem Ehitus, A&E Projekt, Maveco Building, Robert Peetson, MT Projectworks, Alpe Group, FinantsTuba, Best Man Works, Liis Aer, Mattias Tõnts, isa Jüri.

Uurisin noormehelt, kas ta teeb ka ise oma käed auto ettevalmistamise juures käed õliseks? „Praegu, kui õpin Vändra gümnaasiumis ning elan siinses õpilaskodus, saan selles harvem osaleda. Aga varem tegelesin koos isaga sellega väga palju,” lausus Jürisaar.

Lõpetuseks küsisin Jürilt, kas tal on ka unistusi või eesmärke seoses rallispordiga. „Eks unistusi on ikka, aga kui sooviksin jõuda võistlema kusagile kõrgemasse sarja ning seal ka konkurentsis olla, läheb eelarve kordades suuremaks. Hoian jalad maas ning vaatan, mida tulevik toob,” ütles noor rallisõitja.

Noor *bowling*'umängija saavutas rahvusvahelise edu

ANNE-MAI
TAMMELEHT
Pärnu-Jaagupi
spordikeskuse juhataja

Septembri keskel peeti Tallinnas läbi aegade Baltikumi suurim bowlinguturniir Estonian Open. Võistlus tõi kokku Euroopa meistrid, Soome, Rootsi ja paljude teiste riikide tiptasemel mängijad ning Eesti parimad sportlased.

Võistlustele oli registreeritud koguni 177 mängijat kümnest erinevast riigist ning see koosnes eelvoorudest, kus iga mängija mängis kuus voo-ru, ning finaali päevast, kus osalejad võistlesid hommikust õhtuni. Tur-

niirist võttis osa ka Pärnu-Jaagupist pärit noormees Robin Miklas.

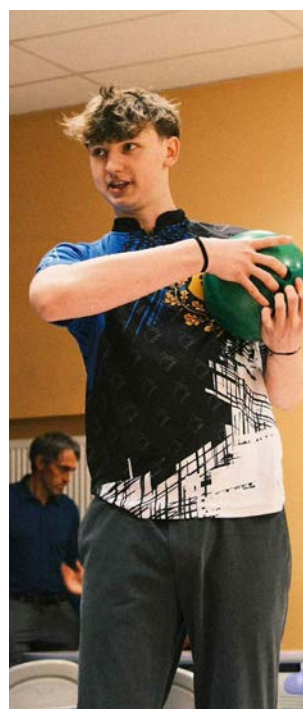
Robin mängis eelvoorudes väga hästi: ta kogus kuue mänguga 1368 punkti ning saavutas sellega vahevoorus 11. koha. Finaali päev algas Robini jaoks teisest finaali ringist, kus ta mängis veel üheksa voo-ru ning kogus kokku 1388 punkti, mis andis talle 16 parema seas teise koha.

Edasi järgnes mängijate vahel sõbralik duell. Robin alistas esimeses ringis Soome meistrivõistluste naiste meistri skooriga 2:1 ning pääses kaheksa parema hulka. Seejärel tuli vastu Rootsi koondise esindaja, keda Robin suutis võita väga pingelises

ning tulises heitluses taas seisuga 2:1. Finaali võistluse mängiti 2 võiduni. Võitluses finaalkoha eest pidi Robin tunnistama Soome tippmängija nappi paremust tulemusega 213:217.

Võistluste kokkuvõttes saavutas Robin Miklas kolmanda koha, olles nii parim eestlane kui ka kogu turniiri parim juunior. Robin ise peab seda saavutust oma sportlaskarjääri suurimaks saavutuseks.

2025/2026. hooajal on Robini suurim eesmärk esineda edukalt märtsis toimuvatel Euroopa juunioride meistrivõistlustel Berliinis, kus ta tahab võidelda medali eest. Selle saavutamiseks vajab Robin toetajate abi ja julgust.

Robin Miklas mänguhoos.

Vändra maadlusklubi esindus Lihulas Gustav Vahari mälestusvõistlustel.
FOTOD: SUURE KARU POJAD

Kened Mägisalu on sumos Euroopa viies

MARIO MÄGISALU
MTÜ Suure Karu Pojad
juhatuse liige

26.–28. septembrini Tallinnas toimunud U15 ja U18 Euroopa meistrivõistlustel sumomaadluses saavutas Kened Mägisalu U18 vanuseklassis kehakaalus –70 kg viienda koha. Samas vanuseklassis saavutas kehakaalus –55 kg kuuenda koha Steven Pajumäe.

27. septembril Paikusesel toimunud Leo Kreini mälestusvõistlustel saavutas meie klubi 24 klubi arvestuses kõrge teise koha. Lukas Perner oli sel päeval U15 parim maadleja, alistades konkurendid koguskooriga 26:0.

U11: –22 kg Adrian Välja 2. koht; –38 kg Raiten Tiismaa 3. koht; –38 kg Jasper Jürimäe 3. koht.

U15: –41 kg Salem Abo Aly 5. koht; –85 kg Lukas Perner 1. koht; –85 kg Tomi Reilent 5. koht.

U17: –45 kg Salem Abo Aly 1. koht; –60 kg Mikkel Pajumäe 2. koht; –65 kg Rayan Kuldmaa 3. koht.

Täiskasvanud: –60 kg Mikkel Pajumäe 1. koht; –82 kg Lukas Perner 1. koht; –82 kg Armo Aun 2. koht; –87 kg Peedu Perner 2. koht.

Kened Mägisalu U18 Euroopa meistrivõistluste matšis kreeklase vastu, kus saavutas võidu.

4. oktoobril Lihulas toimunud Gustav Vahari memoriaal oli järjekordne rahvusvaheline turniir noortele.

Tüdrukud:

U12: –40 kg Delisia Pert 1. koht; –60 kg Miia Sofia Voksep 3. koht.

Poisid:

U11: –26 kg Karlos Pert 5. koht; –38 kg Raiten Tiismaa 3. koht.

U13: –55 kg Robin Ostera 5. koht; +60 kg Oskar Perner 3. koht; +60 kg Trevor Belskis 7. koht.

U15: –48 kg Ramon Tuisk 3. koht; –85 kg Lukas Perner 2. koht.

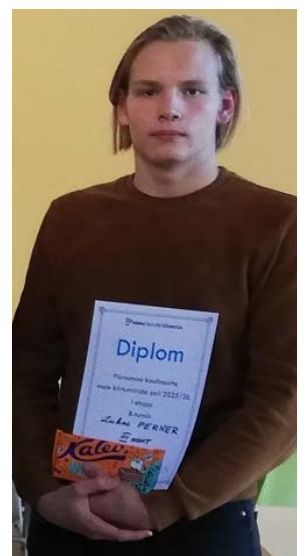
Lukas Perner tuli koolinoorte kiirturniiride sarja etapil kolmandaks

TARVO SEEMAN
maleringi juhendaja

Pärnu Ülejõe põhikoolis toimunud noorte maleturniiril saavutas Lukas Perner väga hea mänguga omas vanusegrupis kolmanda koha.

Pärnumaa koolinoorte kiirturniiride sarjas toimub kuni järgmise aasta maikuuni kokku kuus etappi, millest koondarvestusse läheb neli paremat tulemust. Seega jõuavad veel kõik huvilised sarjaga liituda.

Järgmine etapp juba 4. novembril Surju koolis. Kuningas kummuli!

Lukas Perner.
FOTO: ERAKOGU

Kaks teekonda, üks lugu

RIINA KIRKMANN
Juurikaru põhikooli õpetaja

Oktoobrikuu jooksul võisime jälgida M. Lüdigi nimelise Vändra muusika- ja kunstikooli õpetaja Kalev Saare lennukat lendu mitmel rindel. Ta valiti sel aastal Põhja-Pärnumaa silmapaistvamaks huvialaõpetajaks, Pärnumaa aasta huvihariduse õpetajaks ning oli ühtlasi ka 2025. aasta õpetaja konkursi nominent.

Kalev Saare töö mõju ei piirdu ainult tema isiklike saavutustega – tema kõrval kasvavad ka õpilased, kes on saanud õpetajalt innustust ja julgust tegutseda. Üle-eelmisel õppeaastal sattus ta lausa „uurimise alla“, nagu ta ise naljatades ütles. „Uurijaks“ oli tema enda õpilane Hugo Argel, kes kirjutas kodu-uurimistöö teemal „Hea õpetaja Kalev Saare mõju minule, Hugo Argelile, muusikalisel teekonnal“. Töö uuris Kalevi kujunemist õpetajaks ja säravaks inimeseks.

Hugo töö sisaldas kolme intervjuud – Kalevi enda-

ga, ühe tema kolleegiga ning ka õpilasega. See põhjalik käsitus pälvis auhinnalise koha ja oli nii sisukas, et osa sellest avaldati ajakirjas „Hea Laps“ oktoobrikuu numbris. Seal ilmunud intervjuus räägib Kalev oma teekonnast ja kujunemisest õpetajaks – see oli justkui loogiline jätk tema mitmekülgsetele saavutustele.

Kalevi lugu ja pühendumus andsid Hugole niivõrd palju inspiratsiooni, et ta jätkas kodu-uurimistööde kirjutamist ka järgmisel õppeaastal. Seekord valmis töö „Pereliikmete lugemisharjumused Hugo Argeli pere näitel“, mis oli seotud Eesti raamatu aastaga. Töö jõudis välja Õpilaste teadusfestivali II vooru. Juurikaru põhikooli õpetaja Riina Kirkmann ning Hugo ema Kairi Argel juhendasid teda uurimistöö kirjutamisel.

Hugo uuris oma kodu raamatute maailma – kõige suuremat ja väiksemat, paksemat ja õhemat, pildirohkemat ning -vaesemat. Samuti selgitas ta intervjuude kaudu välja pereliikmete lugemisharju-

mused – millised raamatud on kellelegi mõju avaldanud, millised tekitanud tugevaid emotsioone ning millised on olnud perekonna lemmikud. Meenutati ka neid teoseid, mida vanemad lugesid lastele ja mida lapsed omakorda vanematele ette lugesid.

Oktoobris, mil tähistame õpetajate päeva, kõlab see lugu erilise tänuna ja tunnustusena. Kalev Saare pühendumus ja saavutused ning Hugo Argeli uudishimu ja uurimislust põimuvad üheks looks, mis kinnitab, et õpetaja mõju ulatub palju kaugeemale kui klassiruumi seinad.

Parempoolsel pildil on Kalev Saar, kes valiti sel aastal valla silmapaistvamaks huvialaõpetajaks, Pärnumaa aasta huvihariduse õpetajaks ning oli ka üle-eestilise aasta õpetaja konkursi nominent.

Allpool on Hugo Argeli uurimistöö Kalev Saare kohta, mis avaldati ajakirjas „Hea Laps“.

Minu hea õpetaja

Küsis **Hugo Argel**, Vändra Gümnaasiumi 4. klass
Fotod erakogu

Oktoobrikuu esimesel päeval on muusikapäev, viiendal tähistatakse õpetajate päeva. Loe **Hugo Argeli** intervjuud oma metsasarve-õpetaja **Kalev Saarega**! Lugu on pärit eelmiselt väikeste kodu-uurijate konkursilt.

Milline oli kool sinu lapsepõlve ajal?

Väike valge kolmeklassiline Viira kool. Kokku kakskümmend viis õpilast. Kuivkäimla, ämbri sees vesi, ahjuküte.

Kuidas sa muusikani jõudsid?

Emal lükkas mu üle muusikakooli ukse läve.

Kuidas sinust sai õpetaja?

Juhus. Oleks ma sel päeval teise rongi peale läinud, oleks kõik võinud teisiti minna. Ühel päeval kutsuti õpetajaks ning järgmisel päeval olingi Kehras ja Arukülas puhkpilliõpetaja.

Kas sulle meeldib õpetada?

Kui on keegi, kes tahab õppida, siis meeldib õpetada, aga on ka vastupidiseid juhtumeid.

Mis sulle õpetamise juures kõige rohkem meeldib?

Kui näen, et õpilasel on huvi pusida ja ta tunneb pillimängust rõõmu.

Kas sul olid head või karmid õpetajad?

Mõlemad oli, nagu vist tänapäevalgi.

Kuidas sulle sinu muusikakooli õpetaja meeldis?

Väga meeldisid mõlemad metsasarve-õpetajad: Arne Pöder Vändras ja Robert Kasemägi Tallinnas.

Mis teeb ühest õpetajast hea õpetaja?

Ma ei tea, kes on hea õpetaja. Äkki selline, kes oskab luua sundimatu olukorra, kus laps väga ei tajugi, et ta õpib ja areneb. Mina seda kunsti ei valda.

Kuidas sa metsasarveni jõudsid?

Hommikuse liinibussiga. Läksin muusikakooli ja ema ütles, et hakkab klarnetit õppima. Katsetel küsiti, kas tahan äkki hoopis metsasarve õppida. Ütlesin jah, teadmata, milline pill on metsasarv.

Väikesed kodu-uurijad

Astusin 2022. aastal M. Lüdigi nimelisse Vändra Muusika- ja Kunstikooli. Mind mõjutas sinna kooli astuma Kalev Saar. Ta on vaskpuhkpillide õpetaja. Ta asendas meie muusikaõpetajat ning mängis tunnis metsasarve. Sellest hetkest tekkis mul huvi minna seda pilli muusikakooli õppima. Oma uurimistöös soovisin uurida Kalev Saare kujunemist õpetajaks ning säravaks isiksuseks.

– Hugo

Õpilane Andra Kalevist

Õpetaja Kalev viskab tunnis nalja, räägime päevakajalistest teenadest. Ta on lihtsalt muhe õpetaja. Ta seletab ja aitab luua seaseid millegi naljaka ja lihtsalt mõistetavaga. Ta soovitab mängimiseks teatud palasid, et ma areneks, mitte ei seisaks koha peal, ja paneb palju esinema, et tekiks kindlus.

Millised on sinu hovid?

Kuidas sattusid oma bändi Onud trummariks? Hobid on korilus ja kokkamine. Trummariks saamine oli nii, et jäin esimesse proovi hiljaks ja siis olid teised pillid juba võetud.

Kust tuleb sinu huumorimeel?

Ei tea. Kas mul seda üldse ongi? Huumor on keeruline värk.

Kas sulle koolis õppida meeldis?

Ei meeldinud. Olin üsna aktiivne taidleja, tegin koolibändi ja -teatrit, korraldasin koolipidusid jne. Õppimine oli kahjuks teisejärguline.

Mis oli kõige lõbusam asi, mida koolis tegid?

Koolibändi tegime suure kirega. See oli ka lõbus.

Mis on kõige olulisem asi, mida tahad oma õpilastele õpetada?

Inimeseks olemist, inimeseks kasvamist.

Kas me pole siis praegu piisavalt inimesed?

Kui sa mõne aasta pärast seda uuesti loed, siis saad mu mõttest aru.

Kas sul on mõni eriline laul või lugu, mida armastad õpilastele õpetada?

Ei ole. Püüan võimalikult erinevat repertuaari ette võtta, siis on endal ka huvitavam. Mida suuremad on oskused, seda huvitavamaid lugusid saab mängida. Annan endale aru, et oleme laste muusikakoolis ja siin on oskused alles algusjärgus.

Kuidas sa teed oma tundides õppimise lõbusaks?

Ega vist oskagi teha. Ma ei tea, kas on lõbus. Oled ju ise näinud, et üks tund hakkame vingumisega pihta ja vingume lõpuni. Sageli olen mina see, kes ei ole millegagi rahul või on kellel on teie kallal midagi nokkida. Ja teine päev on lõbus ja tore ning aeg läheb iseenesest. Tund läbi ja tehtud! Keeruline keemia. ☺

Gümnaasiumis on uusi õpetajaid

ANNE VAHER

Vändra gümnaasiumi
eesti keele õpetaja

Sellel õppeaastal lisandus Vändra gümnaasiumiga mitmeid uusi ja varasemalt meie koolis töötanud õpetajaid ning nende tutvustamiseks viisin nendega läbi vestlused.

Klassiõpetaja, 1.a klassi juhataja Madis Mäekivi

Olen eluaegne õppija – täiendusi ja koolitusi ei loe enam kokku, sest neid on omajagu kogunenud.

Olen loova lähenemisega – kui mõni idee peas tiksuma hakkab, siis leiab see varem või hiljem tee ka pärisellu. Olen haridusvaldkonna usku – huvi kasvas samm-sammult tänu abikaasale, kes töötab ka klassiõpetajana.

Olen kogemuspõhine õppija – minu parimad õpetajad on olnud tööriistad, katsetused ja mõnikord ka katkised detailid. Olen kätega tegija – eelistan teha asjad ise: olgu see kodu remont, auto parandamine või mõni kodune projekt.

Olen tehnikausku – autod ja masinad on mu hobi ning seal on alati midagi uut juurde õppida. Olen pereinimene – abielus ja kolme lapse isa, kellel igavust ei teki ka koduseinte vahel.

Eesti keele ja kirjanduse õpetaja Epp Rasva

Kui ma esimest korda Vändras õpetajana tööle hakkasin, kandis see Vändra keskkooli nime. Olin äsja lõpetanud Tallinna ülikooli, tookordse nimega Eduard Vilde nimelise Tallinna pedagoogilise instituudi, eesti keele ja kirjanduse õpetajana.

Lapsi oli palju, klassid suured, nõukogude aeg hakkas ümber saama. Siis Eesti taasiseseisvus ja loodi noorsoopolitsei. Mind kutsuti sinna tööle, sest sooviti pedagoogilise või juriidilise kõrgharidusega inimesi.

Need seitse aastat olid põnevad, andsid palju kogemusi ja oskusi. Läbi tuli käia ka Paikuse politseikool. Lõpuks kogunes liialt palju negatiivset. Samas toimusid hariduselus kiired muutused ja et mitte rongist maha jääda, otsustasin kooli tagasi pöörduda.

Paarikümneks aastaks sai minu kodukooliks Juurikaru põhikool. Olin vahel mõelnud, et mis oleks, kui läheks tööle täiesti uude ja minu jaoks võõrasse kohta. Kolm aastat tagasi tegin selle teoks: hakkasin eesti keelt ja kirjandust õpetama Türi põhikoolis.

Oli väga huvitav ja õpetlik aeg. Uhiuus kaasaegse

Vändra gümnaasiumi uued õpetajad. Esireas (vasakult): Taire Ojala, Anne Vaher ja Oksana Kurvits. Tagareas: Harry-Karl Lepp, Madis Mäekivi ja Gundoo Roosve. Esireas keskel olev Anne Vaher viis läbi vestlused uute õpetajatega ning temal täitus sel aastal gümnaasiumis 50. tööaasta. Pildilt on puudu Anne Ojala, Epp Rasva, Mari-Liis Uibu ja Katrin Sempelson.

FOTO: ELIS LIMBERK

tehnikaga sisustatud valgusküllane maja, kooli omad traditsioonid ja palju toredaid kolleege.

Sel sügisel tegin veel ühe pöördet ja tuln tagasi Vändrasse. Siin koolis on õppinud minu abikaasa ja lapsed, tunnen sidet Vändraga. Loodan, et mind võetakse omaks.

Vabal ajal meeldib mulle lugeda. Selle aasta lugemiselamused on Lilli Luugi „Ööema“ eesti kirjandusest ja väliskirjandusest Valerie Perrini „Kolm“. Soovitan neid raamatuid kõigile.

Elan Pärnu- ja Järva-maa piiril looduskaunis kohas Pärnu jõe kaldal. Naudin väga ujumist ja looduses viibimist. Väga tähtis tegelane on minu suur valge koer, kes mind alati koju ootab ja rõõmustab.

Käsitööõpetaja Katrin Sempelson

Olen tagasi koolis, kus ise kunagi õppisin. Just siin, Vändra gümnaasiumis, tärkas minus armastus käsitöö vastu. Olen tänuväärne õpetajatele Riina Kuusele ja Eda Vainole, kes oskasid näha igas töös ilu ja pühendumist.

Minu õpetajate algas kolm aastat tagasi Juurikaru põhikoolis. Nii täitus mu ammune unistus. Mõistsin, et käsitööõpetaja töö sobib mulle tõeliselt. Mulle meeldib näha, kuidas õpilaste silmad särada hakkavad, kui midagi uut õnnestub või kui nad avastavad endas peituvat loovust.

Praegu õpin Tallinna ülikoolis, et omandada kutse ja teadmised, mis

aitavad mul oma tööd veel paremini ja teadlikumalt teha.

Eriti südantsoojendavaks teeb mu töö see, et ka kaks minu last õpivad siin koolis. See loob mõnusa koduse tunde – oleme kõik üks suur koolipere.

Olen mõistnud, et õppimine ei lõpe kunagi ja uus algus võib oodata igas vanuses. Oluline on vaid julgus proovida ja teha seda, mis rõõmu pakub.

Liikumisõpetaja Taire Ojala

Miks minust sai õpetaja? Õpetajatöö ei ole mulle päris võõras, kuna olen varem töötanud lasteaiaõpetajana. Hindan väga sealt saadud kogemusi. Armas sõbranna ja praegune kolleeg istutas aga koolis töötamise mõtte mulle juba mõned aastad tagasi südamesse ning teadsin, et tahan oma tulevikku siduda just noortega.

Liikumisõpetajaks saamine tundus loomulik, sest olen alati tähtsustanud liikumisrõõmu ja tervislikke eluviise, mida toetab nüüd ka uus liikumisõpetuse ainekava. Suurt rolli on siinjuures mänginud ka minu pere – nii minu enda kui ka abikaasa lähedaste hulgas on liikumisõpetajaid, kes on mulle suureks eeskujuks.

Usun, et liikumine ei ole ainult sport, vaid eluviis, mis aitab meil olla rõõmsamad, enesekindlamad ning tervemad.

Hariduselt olen tervisejuht ja töötan ka Pärnumaa spordiliiduse koolinoorte liikumisharrastuse peaspetsialistina. Minu igapäevane töö ja õpingud

on süvendanud arusaama, et liikumisel on väga suur mõju meie kehale ja vaimsele heaolule.

Vabal ajal naudin aktiivset elu koos oma perega – käin jooksmas, talvel suusatan, mängin padelit, tantsin rahvatantsurühmas ja armastan looduses liikumist.

Õpetajana soovin olla noortele eeskujuks ja innustada neid proovima erinevaid liikumisviise – et igaüks leiaks just selle, mis talle rõõmu pakub.

Muusikaõpetaja Harry-Karl Lepp

Muusikaõpetajana töötan kolmandat aastat. Alustasin Nõo põhikoolis, seejärel töötasin Holstre koolis, Vändras õpetan esimest korda gümnaasiumiastet. Muusikaga olen aktiivselt tegelenud alates 2004. aastast sügisest, kui astusin Saku muusikakooli akordioni erialale. 2019. sügisel asusin õppima Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemiasse muusika erialale pärimusmuusika suunal, erialapill on akordioon. Sellest ajast olen aktiivselt tegutsenud pärimusmuusika vallas, rõhutan oma töös eesti rahva muusika, ka rahvamuusika, tähtsust Eesti koolihariduses. Olen käinud ja esinenud igal Viljandi pärimusmuusika festivalil. 2021. aastal lõin Tänassilma rahvamaja Viljandi-maal kapelli Veidi Vurtsu, mida juhendasin 2025. aasta laulupeoni. Kuulsusrikka hoo sai kapell sisse Viljandi valla 10. juubelil esinedes, pärast mida kutsuti meid tihti rahvamajade kapellile ebaharilikult

raha eest esinema. Esimene kokkupuude laulupidude traditsiooniga oli mul 2004. aastal tantsupeol. Alates 2011. aastast olen osalenud kõigil laulupidudel lauljana ja 2023. aasta rahvamuusikapeol pillimängijana. Olen laulnud kuues kooris: Harjumaa poistekoor, Tallinna Reaalkooli segakoor, Tartu üliõpilasselgakooriga, EBS kammerkooriga, Viljandi kultuuriakadeemia segakoor ning Viljandimaa meeskooriga.

Raamatukoguhoidja Mari-Liis Uibu

Kuigi emapoolse suguvõsa kaudu olen Vändraga seotud, sündisin ja kasvasin Pärnus. Õppisin Kuninga tänava põhikoolis ja Sütevaka humanitaargümnaasiumis. Pärast gümnaasiumi lõpetamist kolisin Suurbritanniasse ning elas 15 aastat Šotimaal, kus õppisin mööbli restaureerimist ja sisekujundust. Eestisse tuln tagasi 2018. aasta sügisel. Praegu omandan Tallinna ülikoolis infoteaduse bakalaureusekraadi. Olen töötanud Pärnu keskraamatukogus.

Liikumisõpetaja Anne Ojala

Olen pärit Võrumaalt ning lõpetanud Varstu keskkooli, seejärel Tartu ülikooli kehakultuuriteaduskonna. Pärast ülikooli lõpetamist tõi pere mind Vändrasse, kus alustasin oma õpetajatööd gümnaasiumis.

Vahepeal viis elu mind tööle lasteaeda, kus õppisin väikestelt lastelt loovust, tähelepanelikkust ja oskust tunda rõõmu ka tilukestest edusammudest.

Aga nagu ikka, tuleb ühel hetkel öelda lasteaiale hüvasti ja liikuda edasi, minu puhul tagasi, kooli – Vändra gümnaasiumisse. See samm tundus loomulik, sest just koolikeskkonnas saan oma teadmisi kõige paremini edasi anda. Õpetajana näen oma missioonina noorte inspireerimist, et nad väärtustaksid tervislikku eluviisi ning avastaksid spordi ja liikumise rõõmu. Minu jaoks on kõige olulisem toetada õpilasi nende arengus – nii kehalises võimekuses kui ka enesedistsipliinis, koostööoskuses ja eneseületuses.

Majanduse ja ettevõtluse õpetaja Gundoo Roosve

Olen sellest aastast Vändra gümnaasiumis majanduse ja ettevõtluse õpetaja. Soovin noori innustada ning aidata neil kasvada teadmisi majanduse ja ettevõtluse teemadel. Minu missiooniks on, et õpilased mõistaksid ettevõtlusega seotud võimalusi ja oskaksid näha, kuidas ettevõtlik mõtteviis aitab kaasa paremale tulevikule. Majandusteadmised on aga ühe ettevõtliku inimese jaoks hädavajalikud, sest kui sina ei tegele majandusega, tegeleb majandus sinuga. Olen kolinud Tartust siia piirkonda ning tahan just siin panustada ühiskonda teemadel, mis mind ennast kõige enam kõnetavad. Hoiame abikaasaga Kõpus üht vana meiereid elusana ja püüame ka ise ettevõtlilikult olla. Vabal ajal naudin maaelu, sporditegemist, podcastide kuulamist ja loomulikult pereelu – mul on kolm tütart ja tore abikaasa.

Vene keele õpetaja Oksana Kurvits

Mul on hea meel alustada tööd Vändra gümnaasiumis. Varem olen töötanud kolm aastat vene keele õpetajana ja tegelenud ka muude aladega, aga ikka lastega seotult. Ühel päeval helistas mulle meie direktor ja pakkus vene keele õpetaja ametikohta, mille ma meelsasti vastu võtsin ning ei kahetse. Keeled on olnud minu elu loomulik osa – olen kasvanud üles ukraina ja eesti keskkonnas ning lõpetanud venekeelse põhikooli. Nüüd räägin neid kolme keelt emakeele tasemel. Usun, et keeleoskus ei ole ainult grammatika ja sõnavara – see on ka võimalus mõista teisi kultuure ja arendada suhtlemisoskust ning avardada silmaringi. Kuigi vene keel ei ole praegu populaarne, olen veendunud, et selle oskus võib mitmel pool kasuks tulla. Mul on rõõm panustada ja olla osa noorte õpetamisel.

Tunnustus Vändra lasteaia õpetajatele

Tänuüritusel tunnustas vallavalitsus Vändra lasteaia õpetajaid.

Urve Jürjets – Aasta lasteaiaõpetaja

Alates 1. augustist 1981. aastast on Vändra lasteaia töötanud õpetaja Urve, kelle pühendumus, loovus ja kohusetunne on olnud aastakümneid eeskujuks nii lastele, kolleegidele kui ka lapsevanematele.

Urve on silmapaistev pedagoog, kelle töömeetodid ja tegevused on alati põhjalikult ette valmistatud, sisukad ja lastele arendavad. Tema juhtimisel on rühmas korraldatud erinevaid näituseid (küünla-, jõulukaardi- jpt), ellu viidud õppeprojekte nagu „Seemnest saagini“ ning igal aastal osaletud lugemis-, joonistus- ja käeliste projektides. Tema algatusel tähistatakse rühmas ka rahvusvahelisi tähtpäevi ning korraldatakse lastele väljasõite ja matku, mille toimumiseks leiab ta toetajad.

Urve on oma olemuselt kohusetundlik, täpne, aus ja järjekindel. Ta on kolleegide seas hinnatud koostööpartner, kes jagab meelsasti oma ideid ja toetab meeskonda. Lastega suhtleb ta alati sõbralikult, soojalt ja õiglaselt, andes neile võimaluse iseisvalt õppida, katsetada ja eksimustest õppida. Individuaalses töös lähtub ta iga lapse eripärast ning on alati seadnud esikohale laste heaolu ja arengu.

Kunsti ja kultuuri väärtustajana on Urve lavastanud hulgaliselt näidendeid, loonud ja jaganud mitmeid näituseid ning dokumenteerinud põhjali-

Vändra lasteaiaist said tunnustuse (vasakult): Urve Jürjets, Ene Pärnsein, Angela Lõhmus ja Ereene Perner.

FOTO: RAEFOTO

kult laste loomingut ja ütlusi. Tema töö tulemusi on tunnustatud nii lastevanemate, kolleegide kui ka kogukonna poolt.

Urve on oma aususe, leidlikkuse, nõudlikkuse ja heatahtlikkusega loonud suure väärtuse Vändra lasteaiale. Tema hindamatu panus laste arengusse, koostöösse lapsevanemate ja kogukonnaga ning lasteaia maine kujundamisse väärib tunnustust ja austust.

Oleme uhked, et Urve on meie lasteaia õpetaja.

Ereene Perner on valla Eluaegne alusharidusse panustaja

Ereene õpetajate sai alguse 1977. aastal Vändra lasteaia, kohe pärast ülikooli lõpetamist. Sellest hetkest alates on ta käinud oma kutsumuse teed vää-

rikalt, pühendumuse ja südamega. Tema töö on olnud täis soojust, armastust ning ehtsat kohalolu, mis on saatnud Ereene igas tema ametisammus.

Pikka aega juhtis Ereene lasteaia direktorina, olles eeskujuks nii kolleegidele kui ka lapsevanematele. Viimased 13 aastat on ta taas oma laste ja lastelaste kõrvalt pühendanud aega Vihtra rühma lastele, kinkides neile teadmisi, tähelepanu ja hoolt.

Ereene kõrval on iga kolleeg tundnud end väärtuslikuna – ta on olnud usaldusväärne, sõbralik, toetav ning alati valmis kaasa mõtlema ja aitama. Tema kohusetunne ja paindlikkus on loonud tööle kindla rütmi, tema ilutunnetus ja käsitöömastus on rikastanud nii

laste kui ka täiskasvanute meeli.

Ereene teadmised, kogemused ja oskus neid edasi anda on imetlusväärsed. Ereene on ÕPETAJA kõige kaunimas tähenduses – soe, lahke, tasane, heasüdamlik ja hoolitsev. Tema energilised ideed ja siiras südamlikkus on jäänud paljudele meelde nagu kallis vanaema, kelle juures on alati turvaline ja hea.

Nüüd, kui Ereene on jõudnud oma väljateenitud puhkusele, saadame ta teele suure tänutunde ja sügava austusega. Tema töö ja eeskuju jäävad elama meie kõigi südamesse.

Suur aitäh, Ereene – meie suurte tähtedega ÕPETAJA.

Ene Pärnsein – Põhja-Pärnumaa valla tänukiri

Meil on suur au tänada Ene Pärnseina südamega tehtud töö ja pühendumuse eest. Ta on andnud 45 aastat oma elust meie lasteaiale – inimest, kelle panus on hindamatu ja kelle töö on jätnud sügava jälje sadadesse väikestesse südamesse.

Õpetaja Ene on olnud meie lasteaia tõeline süda. Tema rõõmus ja sõbralik olek on loonud lastele turvalise ja sooja kasvukeskkonna. Ta on alati olnud uuendusmeelne ja kaas- aegne, avatud uutele ideedele ning valmis neid julgelt ellu viima. Samal ajal on ta jäänud nooruslikuks – tema säravad silmad ja energia innustavad nii lapsi kui ka kolleege.

Eriti soovime esile tõsta Ene oskust korraldada pidusid ja etteasteid – iga üritus tema käe all on olnud täis loomingulisust, ilu ja rõõmu. Ta on viinud meie lapsi ka lasteaia seinte vahelt välja, esinema ja särama laiemas maailmas. Nii on ta andnud neile enesekindlust ning väärtuslikke kogemusi, mis jäävad nendega kogu eluks.

Kallis õpetaja Ene, oled tõestanud, et see töö võib olla elutöö – töö, mis on täis rõõmu, loomingut ja tähendust.

Ütleme Enele suur aitäh aastate eest, aitäh pühendumuse eest, aitäh selle sooja südame eest, mis ta on meie lastele kinkinud. Soovime, et tal jätkuks jõudu, rõõmu ja tervist veel paljudeks aastateks.

Palju õnne ja sügav kummardus Enele.

Angela Lõhmus on valla Aasta õppeasutuse juht
Meie lasteaia juht on inime, kelle töö ja pühen-

dumus on märkimisväärsed. Teda iseloomustab suur süda, soe hoiak ja siiras huvi iga lapse ning töötaja heaolu vastu. Tema juhtimisstiil loob turvalise ja toetava õhkkonna, kus igaüks tunneb end väärtustatuna ja sinna kuuluvana. Ta on eeskujuks oma pühendumuse ja sihikindlusega – tema jaoks ei ole olemas probleemi, millele ei leiaks lahendust. Ta suudab keerulistes olukordades säilitada rahu, otsida võimalusi ja innustada ka teisi mõtlema loovalt ning julgelt. Tänu tema innovaatilisele mõtteviisile areneb asutus pidevalt ning on avatud uutele ideedele ja võimalustele.

Ta toetab ja innustab töötajaid õppima, arene- ma ning oma tugevusi rakendama. Tema juhitud meeskond on motiveeritud, ühtne ja valmis koos edasi liikuma. Eriline väärtus on tema oskus märgata igaüht – olgu see laps või kolleeg – ning luua tingimused, kus igaüks saab kasvada ja tunda, et tema panus on oluline.

Juhi töö on tihti ajamahukas, kuid tänu tema toetavale perele on ta saanud panustada ka suure osa oma vabast ajast, et asutuse töö kulgeks ladsalt.

Kokkuvõttes on tege- mist väga innovaatilise ja inspireeriva juhiga, kes on oma töös inimesi armastav eestvedaja. Tema panus meie asutuse arengusse on hindamatu ning tema mõju ulatub palju kaugemale kui igapäevased tööülesanded – ta on loonud kultuuri, mis väärtustab õppimist, koostööd ja südamega tehtud tööd.

Varjumiseks on

3 minutit

Kuhu jõuad sina?

Siseruum

Maapinna lähedal

Akendeta

olevalmis.ee

PÄÄSTEAMET

Tunnustus valla haridusse panustajatele

Haridustöötajad kogunesid 3. oktoobril Vändra kultuurimaja õpetajate päeva eelsele tunnustusüritusele. Avasõnad lausus vallavanem Madis Koit, kes tunnustas kõiki hariduse heasse käekäiku panustajaid.

Seejärel esitati küsimus: „Arvake ära, kes on parim huvikooli õpetaja, sest ta äratab imetlust oma õpilastes ja lapsevanemates, kolleegides ja juhtides. Ta on sihikindel, julge, abivalmis, tark ja väga hea huumorisoonega. Tema õpilased on toonud ja toovad kõrgeid kohti konkurssidel ja õpivad edasi kõrgkoolides kodu- ning välismaal. Teda on märgatud ja tunnustatud Pärnu maakonnas ning nimetatud vabariigis riiklikule hariduspreemiale. Loomulikult on see õpetaja Kalev Saar. Hoidsi me kõik põialt kui Kalev Saar oli õpetajate galal laval.

Edasi kutsuti lavale vastavalt Põhja-Pärnumaa valla haridusvaldkonna tunnustamise statuudile aunimetuste saajad. Nominente oli kokku kõikides kategooriates 26 ja komisjonil oli ülliraske ülesanne nende hulgast parimad välja valida, mida näitasid väga võrdsed punktid. Siinkohal suur tänu kõikidele märkajatele ja esitajatele.

Aasta hariduse sõber

Selle tiitli sai kohalik ettevõtte Boardic Eesti OÜ, kes on korduvalt ulatanud Pärnu-Jaagupi lasteaiale abikäe – olgu siis oma toodete soodustusega pakkumisel või lausa sponsorlusega. Lisaks varasemale toetusele oli neil märkimisväärne roll eelmise õppeaasta keskkonnateadlikkuse projekti „Sõpra tuntakse hädas” õnnestumisel. Nende abiga sai lasteaed kasvuhoonesse ja õue uued peenrakastid, mille detailid ettevõtte kinkis ning mille lapsevanemad ühiselt talgutel kokku monteersid. Samuti valmis nende toel õue väililava. Nende panus loob lastele parema õpikeskkonna, toetab õpetajaid ning tugevdab kogukonna ühtekuuluvustunnet. Ettevõtte nimel võtsid auhinna vastu Madis Tago ja Tanel Arumäe.

Aasta huvihariduse õpetaja

Selle tiitli pälvis Kodutütarde rühmavanem Aire Retsnik. Ta on silma paistnud oma järjekindla töö, sihikindluse ja südamega, mida ta panustab noorte arengusse. Rühmavane mana on ta suutnud luua noortele turvalise, toetava ja samas väljakutseid pakkuva keskkonna, kus igaüks saab kasvada ja areneda. Tema tegevuses on

Kalev Saar.

Kärt Klaas.

Riina Kirkmann.

Thea Peltser.

Tanel Arumäe ja Madis Tago.

Ester Vahter.

„Kooliaed 100” meeskond (vasakult): Anne Vaher, Lii Rõõmusaar, Silja Enok, Aivar Paas, Riina Sikkal ja Kai-li Salumäe.

FOTOD: RAEFOTO

VALLAVALITSUSE TÄNUKIRJAD

Vallavalitsuse tänukirjaga pikaajalise pühendunud pedagoogilise töö ja panuse eest valla hariduse arengusse eest tunnustati:

- Tiiu Muhu – 50 aastat õpetajana
- Anne Vaher – 50 aastat õpetajatööd
- Riina Sikkal – 45 aastat õpetajana
- Ene Pärnsein – 45 aastat lasteaia muusikaõpetajana
- Aime Auksmaa – 35 aastat õpetajatööd
- Ivi Nuut – 35 aastat õpetajana
- Katrin Palu – 30 aastat õpetajana
- Elle Redlich – 25 aastat õpetajana
- Ülle Ütt – 25 aastat õpetajana
- Terje Krikuhhin – 20 aastat lasteaiaõpetajana
- Helbe Tamm – 20 aastat õpetajatööd
- Maire Küttim – 15 aastat sekretärina

mid ja tegevused pakuvad lastele alati avastamisrõõmu ning väljakutseid – just seetõttu ootavad lapsed neid suure huviga. Kui mõni plaan ei lähe päris nii, nagu loodetud, suudab ta kohe analüüsida ja oma tegevust kohendada. Lastega on ta õiglane, soe, sõbralik ja rahulik. Ta oskab suunata lapsi iseseisvalt hakkama saama, samas neid toetades ja julgustades. Ta usub, et eksimine on loomulik osa õppimisest, ning annab lastele ruumi kogeda ja kasvada.

Aasta klassijuhataja

Aile Jaansalu, kes tänavu pälvis aasta klassijuhataja tiitli, on Pärnu-Jaagupi põhikooli 7.b klassijuhataja. Ta on suutnud oma klassi lapsi hoida väga ühtse, aktiivse ja sõbraliku pundi- ning lapsed väga hoiavad ja usaldavad teda. Klassijuhataja on organiseerinud erinevaid väljasõite, mis on avardanud laste silmaringi ja pakkunud uusi kogemusi. Kuulsust on kogunud ka klassi kohvik NamNam, mille eestvedaja on õpetaja, kuid kus ta laseb lastel otsast lõpuni ise tegutseda, andes neile hindamatu kogemuse koostöö ja organiseerimise osas. Õppeaasta lõpus toimuv klassireis on elevust pakkunud lisaks lastele ka lastevanematele. Lapsevanemate sõnul pa-

nustab klassijuhataja oma vaba aega laste heaks, mille eest nad ei jõua teda piisavalt ära tänada.

Aasta noorõpetaja

Aasta noorõpetaja Kärt Klaas on töötanud Tootsi lasteaed-põhikoolis kolm aastat väikeklassi õpetajana. Õpetajana on ta väga toetav ja hooliv, leiab alati lahke sõna lapse tunnustamiseks ja motiveerimiseks. Suviti töötab ta Tootsi õpilasmalevas juhendajana, mida lapsed alati pikisilmi ootavad. Samuti juhendab ta Tootsi noortekeskuses loovringi, kus valmivad imemaitavad toidud. Õpetaja koos oma väikeklassiga võtab osa kõikidest üritustest. Kõige selle kõrvalt õpib ta Tartu ülikoolis eripedagoogika ja logopeedia erialal ning on aktiivne liige MTÜs „Tegusad Tootsikad”.

Aasta õppeasutuse juht

Tänavu pälvis Aasta õppeasutuse juhi tiitli Vändra lasteaia direktor Angela Lõhmus. Angela on inimene, kelle töö ja pühendumus on märkimisväärsed. Teda iseloomustab suur süda, soe hoiak ja siiras huvi iga lapse ning töötaja heaolu vastu. Tema juhtimisstiil loob turvalise ja toetava õhkkonna, kus igaüks tunneb end väärtustatuna ja sinna kuuluvana. Ta on eeskujuks oma pühendumuse ja si-

hikindlusega – tema jaoks ei ole olemas probleemi, millele ei leiaks lahendust. Ta suudab keerulistes olukordades säilitada rahu, otsida võimalusi ja innustada ka teisi mõtlema loovalt ning julgelt. Tänu tema innovaatilisele mõtteviisile areneb asutus pidevalt ning on avatud uutele ideedele ja võimalustele. Juhi töö on tihti ajamuhukas, kuid tänu tema toetavale perele on ta saanud panustada ka suure osa oma vabast ajast, et asutuse töö kulgeks ladusalt. See on pühendumus, mis väärrib tunnustust ja austust.

Aasta tugispetsialist

See tiitel omistati tänavu Pärnu-Jaagupi lasteaia eripedagoog Thea Paltserile. Ta on südamega oma tööle pühendunud inimene, kes särab energiast ja ideedest. Ta on alati valmis eest vedama, tagant lükkama ja kaasa lööma igas maja ettevõtmises, tuues igasse tegevusse inimest ja loovust. Tema südameasi on lapsest lähitumine. Tema pühendumus ulatub ka väljapoole kohustuslikku tööd. Ta nõustab lapsevanemaid, veab loovusringi ja korraldab näiteks päevi, et lapsed mõistaksid paremini erivajadustega inimesi. Ta panustab vabatahtlikuna pakkudes õpiabi SOS Lasteküla muukeelsetele lastele ning tema pädevust hinnatakse laiemaltki – teda valiti sadade kandidaatide seast tööühma, et koostada uue alushariduse õppekava juhendmaterjale.

Aastate õpetaja

Aastate õpetaja on Vändra gümnaasiumi kauaaegne õpetaja Ester Vahter, kes õpetanud vene keelt võõrkeelena alates 1981. aastast. Tema panus haridusse ulatub mitmete põlvkondade õpilasteni, kes on saanud teadmised, oskusi ja väärtused, mis on aidanud neil elus edasi lii-

kuda. Lisaks aineõpetaja tööle on ta olnud paljudele lendudele klassijuhataja, kes on seismud oma õpilaste kõrval nii rõõmudes kui muredes, kujundades neist ühte hoidvat ja hoolivat kaaslased. Varasematel tööaastatel on ta korraldanud erinevaid sündmusi ja sõpruskohtumisi teiste koolidega ning osalenud koos õpilastega keelelaagrites, pakkudes neile võimaluse arendada suhtlemisoskust ja kogeda vene keelt elavas keelekeskkonnas.

Aasta hariduse tegu

Aasta hariduse teo tiitli sai sel aastal Vändra gümnaasiumi projekt „Kooliaed 100”. Gümnaasiumipere on oma kooliaia ilu nautinud, seal aiatoid tegema õppinud, aiasaadusi sõõnud ja aias õuesõpet korraldanud alates aastast 1924. Selle projektiga tähistaski koolipere oma aia juubelit. Sündmuste kulminatsiooniks oli tänavu 17. septembril toimunud konverents. Ettevalmistused selleks kestsid peaaegu terve aasta. Kooliaed sai kauniks, aiasaadused purkidesse külalistele kingiks, vilistlaste aiatoomälestused digiraamatusse, aia ajalugu fotonäitusena seinale. Pikaajalist kooliaia pidamise kogemust ja gasime Tallinnas linnaaianduse päeval. Kooliaedade messil tutvustasid mitmest Eesti paigast külla tulnud koolid oma kooliaeda. Konverentsil esinesid kutsutud külalised, kelle töö on otseselt või kaudsemalt aiaga seotud.

Lisaks tegi Vändra lasteaia meeskond ettepaneku tunnustada Ereene Pernerit tema eluaegse panuse eest Vändra piirkonna alusharidusse ja Pärnu-Jaagupi lasteaed Pesamuna tunnustada südamega tehtud töö eest oma uuen- dusemeelseid, tervislikku toitu väärtustavaid kokkaid Ilona Nõmme ja Kaire Kohjus-Peada.

LÜDIGI SAALI

Kevadhooaeg 2026

30.01 Koorimuusika õhtu
Segakoor Latvia

20.02 Vabariigi aastapäeva kontsert
Lonitseera

20.03 Teatrikuu kontsert
"Minu muinaslugu muusikas"
Anneli Peebo (metsosopran)
Pantelis Polychronidis (klaver)

25.04 Hooaja lõppkontsert
Muusikalid läbi aegade
Riivo Jõgi ansambel
Solistid Hanna-Liina Võsa ja Kalle Sepp

Piletid:

Sooduspilet 20€

20. märtsi kontsert 30€

Täispilet 25€

20. märtsi kontsert 35€

Pass 90€ (4 kontserti)

Toetajapass 170€ (4 kontserti)

Piletid saadaval Vändra Kultuurimajas, Piletilevis ja kohapeal (Kooli 13, Vändra).

Kontsertide algusaeg kell 19.00. Uksed ja kohvik avatakse kell 18.00

PÕHJA-PÄRNUMAA VALD

VÄNDRA KULTUURIMAJA

EESTI KULTUURKAPITAL

piletilevi | **PLG**

Psühhosotsiaalne kriisiabi

Sotsiaalkindlustusamet korraldab kriisijuhtumites psühhosotsiaalset kriisiabi. See on abistamisprotsess, mille eesmärk on vähendada traumeeeriva sündmuse mõju ja taastada inimeste iseisev toimetulek.

Selle saavutamiseks pööratakse tähelepanu emotsionaalse ja füüsilise turvatunde taastamisele, põhivajaduste rahuldamisele ning taastumist võimaldava sotsiaalse keskkonna kujundamisele.

Psühhosotsiaalse kriisiabi tegevused kriisijuhtumil korraldab kriisijuhtumil plaanis jaotada kaheks: vahetu tegevus ja järelabi. Psühhosotsiaalse kriisiabi teenus tagab vahetu abi kriisisündmuse akuutses faasis.

Olenevalt sündmuse raskusastmest ja ulatusest võib see kesta mõnest päevast kuni mitme nädalani. Vahetu abi hulka kuulub kriisisündmusest mõjutatud inimeste välja selgitamine ja neile vajadusel psühholoogilise esmaabi pakkumine.

Psühholoogiline esmaabi sisaldab inimese vajaduste ja murede hindamist, abi põhivajaduste katmisel (vesi, toit, hügieen ja ööbimiskoht), lähedastega ühendamisest, inimese ära kuulamist ning tuge teabe ja teenuste leidmisel. Vajadusel tehakse koostööd teiste asutuste spetsialistidega.

Kriisisündmustes, mis mõjutavad üksikuid inimesi ja perekondi, annavad psühhosotsiaalset kriisiabi väljareageeriva kriisitiimi töötajad.

Väljareageeriv kriisitiim reageerib üle Eesti politsei kutsel sündmustele, kus laps või täiskasvanu on surnud traagilise sündmuse (suitsiidi, avarii või muu õnnetusjuhtumi, vägivalla, üledoosi vms) tagajärjel.

Osa inimesi võib kriisisündmuse järel vajada pikemaajalist abi ja toetust ehk järelabi. See tähendab inimeste toetamist normaalsesse elurütmi naasmisel ja juhtunust taastumisel.

Järelabi saavad olenevalt kriisilukorra asjaoludest pakkuda sotsiaal- ja tervishoiusüsteem (muuhulgas sotsiaalkindlustusameti ohvriabi osakond) ning kohalik omavalitsus.

Vajadusel tähendab see ka professionaalset kriisinõustamist, psühholoogilist nõustamist, teraapiat ja psühhiaatrilist abi.

Kuhu pöörduda, kui vajad abi?

	116 006 välismailt: +372 614 7393 OHVRIABI KRIISITELEFON	116 111 välismailt: +372 600 4434 LASTEABI TELEFON	660 6077 VÄGIVALLAST LOOBUMISE INFOTELEFON	116 123 EMOTSIONAALSE TOE JA HINGEHOIU TELEFON	660 7320 INIMKAUBANDUSE ENNETAMISE NÕUANDELIIN	VAIMSE TERVISE VEEBINÕUSTAMINE
Kellele ja mis murega?	Inimestele, kes on langenud kuriteo, hooletusse jätmise, halva kohtlemise ning füüsilise, vaimse või seksuaalse vägivalla ohvriks hiljuti või ka pikemat aega tagasi. Pöörduda võivad ka abivajajast teatajad, soovi korral tagatakse anonüümsus.	Nii lastele kui täiskasvanutele nõu küsimiseks ja abi saamiseks või abivajavast ja hädaohus olevast lapsest teatamiseks. Pakutakse esmast nõustamist, vajadusel edastatakse info erinevatele spetsialistidele.	Vägivalla toimepanijatele, nende lähedastele või vägivalla toimepanijatega tegelevatele spetsialistidele. Pöörduda võib ka vägivalla toimepanemiste ennetamiseks.	Täiskasvanutele ärevuse maandamiseks, toimetulekuvõime parandamiseks ja eluliste teemade arutamiseks. Nõustaja toetab probleemide lahenduse leidmisel ja vajadusel suunab edasi vaimse tervise veebinõustamisele.	Inimesed, kes on langenud tööalase või seksuaalse ekspluateerimise, prostitutsiooni kaasamise, kuritegevusele sundimise või fiktiivse abielu ohvriks. Pöörduda võivad ka spetsialistid ja abivajajast teatajad.	Inimestele, kelle igapäevaelu ja toimetulek on häiritud, kelle elus on pingeid ja raskusi. Vaimse tervise veebinõustamine ei asenda arstiabi ega teraapiat.
Kes vastavad?	Kriisiabi nõustaja kogemustega spetsialistid	Erialase kõrghariduse ja nõustamiskogemusega spetsialistid	Vägivallast loobumise nõustajad	Erialase ettevalmistuse ja kogemusega spetsialistid	Inimkaubandusohvrite nõustajad	Vaimse tervise spetsialistid
Milla?	Ööpäevaringselt ja veebivestlus palunabi.ee	Ööpäevaringselt, lisaks veebinõustamine lasteabi.ee ja info@lasteabi.ee	E-R 10-16 ja vlt@sotsiaalkindlustusamet.ee	Iga päev kell 10-24	E-R 8.30-17.00 ja inimkaubandus@sotsiaalkindlustusamet.ee	Broneeri aeg https://www.palunabi.ee/e/vota-uhendust
Mis keeles?	Eesti, vene, inglise	Eesti, vene, inglise	Eesti, vene, inglise	Eesti, vene, inglise	Eesti, vene, inglise	Eesti, vene, inglise
Hind	Tasuta	Tasuta	Tavaline tariif	Tasuta	Tavaline tariif	Tasuta

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

ohvriabi

ALLIKAS: OHVRIABI

Psühhosotsiaalset kriisiabi pakuvad telefoni ja veebi teel:

- telefoninõustajad ohvriabi kriisiinfotelefoni numbril 116 006 (avatud 24/7)
- veebivestluse võimalus www.palunabi.ee kaudu ohvriabi kriisitelefoni spetsialistidega (vestlusaken lehe all paremas nurgas)
- lastega seotud teemades telefoni- ja veebinõustajad lasteabi telefonil 116 111 ja lasteabi veebilehel
- emotsionaalset tuge saab iga päev ajavahemikul 10–24 numbril ning hingehoidjad 116 123 on samal liinil kättesaadavad kella 16–24.

Vaimse tervise veebinõustamine

Vaimse tervise alast veebinõustamist pakutakse inimestele, kes on oma elus jõudnud hetke, millest väljapääs tundub ääretult keeruline või koguni võimatu.

Olgu see ülekoormus, pere- või suhteprobleemid, lähedase kaotus või üksildustunne.

Vaimse tervise spetsialist vestleb sinuga videosil-la teel. Üks nõustamine kestab kuni 60 minutit. Tegu ei ole teraapia ega psühhiaatrilise abiga ning teenus ei asenda arstiabi. Küll aga saab nõustajaga arutada, kuidas end paremini aidata ning kuhu

professionaalse abi saamiseks pöörduda.

Nõustaja abiga saab:

- Võtta aega oma murede arutamiseks neutraalselt ja hinnanguvabalt – nõustaja ei anna hinnangut sinu elule ja väärikutele.
- Uurida oma mõtteid ja emotsioone ning nende võimalikke põhjuseid. Oma peas keerlevaid mõtteid ümber sõnastada ja mõne teise nurga alt vaadelda.
- Meenutada oma toimetulekuoskusi ja harjutada juurde uusi. Kui meil pole tervislikke toimetulekuoskusi raskete aegade läbimiseks, võib juhtuda,

et pöördume ebatervislike lahenduste poole, mis kokkuvõttes võivad probleeme juurde tekitada. Küll on aga igaühel meist omad positiivsed nipid, mis toimetulekut elu käigus toetanud on.

Välja selgitada parim võimalik viis, kuidas oma probleemiga edasi minna. Nõustaja aitab välja selgitada, kas inimene vajab sekkumist mõne erialaspetsialisti poolt ning koos leitakse võimalused sinna pöördumiseks.

Vaimse tervise veebinõustajad pakuvad tuge tööpäeviti üldjuhul kella 9–17. Nõustamist on võimalik saada eesti, inglise, ukraina ja vene keeles.

Muudatused vallavalitsuse sotsiaalosakonna töös

Vallavalitsuse sotsiaalosakonnas on toimunud töökorralduslikud muudatused Pärnu-Jaagupi ja Tootsi piirkonnas. Kui varasemalt olid piirkonnad jagatud kahe sotsiaaltööspsialisti vahel sihtgrupipõhiselt (eakad ja tööealised), siis alates 1. oktoobrist töötavad sotsiaaltööspsialistid ainult piirkonnapõhiselt. See tähendab, et nii Tootsi kui ka Pärnu-Jaagupi piirkonna sotsiaaltöötajad tegelevad edaspidi nii tööealiste kui pensioniealiste klientidega ehk kõigi täisealiste abivajajatega vastavalt oma halduskeskuse piirkonnale.

Muudatus oli vajalik

selleks, et olla oma inimestele lähemal ja kasutada ajaressurssi mõistlikult. Kohalik piirkonna sotsiaaltöötaja on kõige paremini kursis just oma haldusala piirkonna probleemide ja murekohtadega, tunneb kohalikku eluolu ja piirkonnas elavaid inimesi ning oskab selle-tõttu teostada paremat ja kiiremat abistamist. Tööjaotuse muudatus võimaldab sotsiaaltöötajal olla inimestele rohkem nende elukohas lähemal olemas.

Antud muudatus puudutab abi osutamist täisealistele isikutele Tootsi ja Pärnu-Jaagupi piirkonnas. Lastekaitsepspetsialistide ja Vändra piirkonna osas töökorraldust muudetud ei ole.

Sotsiaal-spetsialist	Külli Karits	5328 4626, kylli.karits@pparnumaa.ee	Valdkonna vastutav spetsialist, sotsiaaltöö teostamine täisealistega, Halinga piirkond, Pärnu-Jaagupi halduskeskus
Sotsiaaltöö-spetsialist	Krista Lindmäe	5376 1671, krista.lindmae@pparnumaa.ee	Sotsiaaltöö teostamine täisealistega, Tootsi piirkond, Tootsi halduskeskus
Sotsiaaltöö-spetsialist	Kersti Tiik	5340 4411, kersti.tiik@pparnumaa.ee	Sotsiaaltöö teostamine eakatega, Vändra piirkond, vallamaja
Sotsiaaltöö-spetsialist	Diana Audru	529 6406, diana.audru@pparnumaa.ee	Sotsiaaltöö teostamine tööealistega, Vändra piirkond, vallamaja
Lastekaitse-spetsialist	Kerttu-Kaia Kesler	5664 4562, kerttukai.kesler@pparnumaa.ee	Lastekaitsetöö teostamine, Pärnu-Jaagupi ja Tootsi piirkond
Lastekaitse-spetsialist	Piibe Lohuaru	5787 7505, piibe.lohuaru@pparnumaa.ee	Lastekaitsetöö teostamine, Vändra piirkond
Lastekaitse-spetsialist	Anu Õismets	5191 1641, anu.oismets@pparnumaa.ee	Lastekaitsetöö erivajadustega lastega, laste eestkoste teostamine. Piirkond: Põhja-Pärnumaa vald (ülevallaline)
Eestkoste-spetsialist	Maris Heldja-Pärn	507 7231, heldjaparn@pparnumaa.ee	Täisealiste eestkoste teostamine. Piirkond: Põhja-Pärnumaa vald (ülevallaline)
Sotsiaaltöö assistent	Eret Pank	5872 2201, eret.pank@pparnumaa.ee	Administratiivne sotsiaaltöö, Vändra piirkond, vallamaja
Juhtumikorraldaja	Liina Mäesepp	5148029, liina@pol.parnumaa.ee	Noortegarantii tugisüsteemi noorte heaolu spetsialist. Piirkond: Põhja-Pärnumaa vald (ülevallaline)

SA OLED KUTSUTUD

KAISMA
RAHVAMAJJA PEOLE

1. november, 2025
kell 20.00

ÕHTUJUHT-DJ-MARTIN LEPPIK

Sissepääs 10 eurot

7
NOV
20.00

ansambel
Sleepwalkers
tantsuõhtu

Vändra Kultuurimajas

Info ja laudade broneerimine
kultuurimaja@pparnumaa.ee,
tel 57850854

Pilet eelmüügist 15€, kohapeal 18€
Avatud baar

VESTLUSÕHTUL
ARGO AADLI

PÄRNU-JAAGUPI
RAHVAMAJA

5.novembril algusega 19.00
Pilet 15 eurot
Avatud kohvik

27. novembril kell 18:00
Vändra Kultuurimajas

M. Lüdigi nim Vändra Muusika- ja Kunstikooli
lauluõpilaste kontsert

DISNEY
LEMMIKUD

Olete oodatud kuulama ja kaasa elama!

Vändra Kultuurimajas

VÄNDRA LASTEAIA
LASTE

Jõulukontsert

30. novembril
16.00

Peale kontserti
süütame kuusel
jõulutuled

VIHTRA KÜLAKESKUSES

JÕULULAAT &
TÖÖTOAD

13. DETSEMBRIL
KELL 11-16.00

TÖÖTUBADES TEGEVUSED NII SUURTELE
KUI VÄIKESTELE JA SUU SAAB MAGUSAKS
MEIE GLÖGIKOHVIKUS

MÜÜATEL PALUN EELNEVALT
REGISTREERIDA KUNI 12.12
TEL. 5645 3183

Klassikalise Hatha jooga tunnid

Joogatuba Hingekalli alustab 13.10 Klassikalise Hatha
jooga tundidega Vihtra Külakeskuses.

Esmaspäeviti kell 18:30
Teisipäeviti kell 18:30

JOOGATUBA HINGEKALLI

Võta kaasa joogamatt, veepudel ja pleed. Selga pane mugavad riided.

Osalustasu: algpanus 8€

Juhendaja Kerli Kapral
5196 0975
joogatubahingekalli@gmail.com

55+
JÕUSAALITREENING
NAISTELE
ALUSTAB!

16.10. kell 16:30 stardivad
jõutreeningud
Pärnu-Jaagupi
Spordikeskuse
jõusaalis

EELREGISTREERIMISEGA!

Tel. +372 44 97 065
FB grupp: 55+ jõusaalitreeningud
P-J Spordikeskuses

Kaasa joogipudel, vahetusjalanõud
Osaluspanus 4€

Treener Merili Passel

MASSAAŽ
Vihtra külakeskuses

KOLMAPÄEVITI
ALGUSEGA KELL 11.00

PÜHAPÄEVITI
ALGUSEGA KELL 12.00

HINNAKIRI:
1,5 TUND 50€
1 TUND 35€
0,5 TUND 18€

HINNAKIRI EAKATELE:
1,5 TUND 45€
1 TUND 30€
0,5 TUND 18€

IGA VIIES MASSAAŽ -50%
HINNAKIRJAST

EELREGISTREERIMINE
TELEFONIL 5645 3183

Lasteabisse pöördumiste arv kasvas 14,5%

SOTSIAAL-KINDLUSTUSAMET

Aina rohkem õpetajaid teeb ühe lihtsa, kuid lapse jaoks elumuutva sammu – annab märku. Võrreldes eelmise aastaga on just haridusvaldkonna spetsialistidelt tulnud rohkem teateid abivajavate laste kohta.

Kui 2024. aasta esimese üheksa kuuga laekus haridusvaldkonna töötajatelt lasteabile 165 teadet, siis selle aasta samal perioodil oli pöördumisi juba 246. Suur osa neist pöördumistest jõudis lasteabini veebilehel asuva teavituse vormi kaudu. Teavituse vormi kasutati tänava esimese üheksa kuuga kokku 139 korral, kolmandik neist teadetest laekus haridusvaldkonna spetsialistidelt.

55 pöördumist ööpäevas

Pöördumiste kasv ei puuduta ainult haridusvaldkonda, Eesti inimesed ongi valmis järjest enam lapsi märkama ja neile abi otsima. 2025. aasta esimese üheksa kuuga kasvas lasteabisse tehtud pöördumiste arv võrreldes eelmise aasta sama ajaga 14,5 protsenti.

Kui 2024. aasta esimesel üheksal kuul pöörduti lasteabi poole 13 480 korral, siis tänava samaks ajaks oli pöördumisi juba 15 430. See teeb keskmiselt üle 55 pöördumise ööpäevas.

„Pöördumiste kasv viitab pigem headele teavitamiskanalitele ja suurenenud teadlikkusele, mitte olukorra halvenemisele,” ütleb lasteabi teenuse juht Kristiina Kaldma.

FOTO: VIRGO HAAN

„See näitab suundumust, et nii lapsed ja noored kui ka spetsialistid ja lapsevanemad kasutavad järjest enam võimalust küsida lasteabilt nõu ning jagada laste heaolu ja turvalisusega seotud muresid. Mitte ükski mure pole liiga väike ning jagatud mure on enamasti juba pool muret. Loodame, et see trend jätkub, sest murel ei tohi lasta liiga suureks kasvada,” julgustab Kaldma.

Spetsialistidel on tähtis ülesanne – märgata!

Õpetajad ja teised haridusvaldkonna töötajad on sageli need, kes puutuvad lapsega igapäevaselt kokku ning märkavad esimesena, kui midagi on korraldust ära. Isegi väike muutus lapse või noore käitumises võib olla märk sellest, et ta vajab tuge. Teavituse vorm on mugav ja turvaline võimalus anda lasteabile teada abivajavast lapsest, vajadusel saab teatada säilitada anonüümsuse.

Samal ajal ei pruugi paljud õpetajad veel teada, et nad saavad ise lasteabi teavituse vormi kaudu abivajavast lapsest märku anda. See on kõige kiirem ja lihtsam viis – ei ole vaja kooli juhtkonna luba ning soovi korral saab seda teha ka anonüümselt. Piisab vaid lasteabi veebilehele minekust ja vormi täitmisest.

„Sageli ollakse harjunud pöörduma sotsiaalpedagoogi või juhtkonna poole, kuid teate võib igaüks teha ka iseseisvalt otse lasteabisse – see annab

kindlustunde, et teave liigub asutusest välja ning kiirelt vajaliku abi suunas,” kinnitab Kaldma.

2025. aasta alguses jõustus lastekaitseaduse muudatus, mis tõi senisest selgemalt esile lastega töötavate spetsialistide rolli. Seaduses nimetatakse erilise hoolsuskohustusega isikud: spetsialistid, kellel on oma töö tõttu võimalus ja oskused märgata lapse võimalikku abivajadust. Nende hulka kuuluvad õpetajad, lasteaiatöötajad, tervishoiutöötajad, treenerid ja noorsootöötajad. Riik ootab neilt mitte ainult märkamist, vaid ka teadete edastamist olukorras, kus laps võib vajada abi või ei ole tema elukeskkond turvaline.

Siiski ei tähenda see, et kõik lapsed, kes mingil

hetkel tuge vajavad, kuulaksid automaatselt abivajavate laste hulka lastekaitseaduse tähenduses. Abivajavaks lapseks loetakse eelkõige neid, kellele vanemad või süsteem ei suuda tagada turvalisi tingimusi. Kui on märgata, et lapse mure on seotud koduse olukorraga – näiteks ei saa ta piisavalt süüa, puuduvad vajalikud teenused või on väärkohtlemise kahtlus –, siis tuleb kindlasti teavitada kohaliku omavalitsuse lastekaitseinspektori või lasteabi.

Abi on olemas ööpäevaringselt

Lasteabi poole võivad pöörduda kõik, kellel on lastega seotud mure – nii lapsed kui ka täiskasvanud.

„Näiteks on meie poole pöördunud laps, kes ärkas

öösel üles ja tundis hirmu, aga ei tahtnud vanemaid üles äratada, vaid helistas lasteabile. Meie poole pöörduvad ka noored, kes soovivad kellelegi näidata oma loomingut, näiteks lugeda ette isekirjutatud luuletust. Samuti pöördutakse, kui tahaks kellegagi niisama rääkida, ka siis, kui ei osata täpselt oma muret sõnadesse panna,” jagab Kaldma.

Lasteabi nõustajad on kättesaadavad ööpäevaringselt üle Eesti. Pöörduda saab tasuta telefonil 116 111, mis töötab ka siis, kui helistajal puudub kõneaeg. Nõustamine toimub eesti, vene ja inglise keeles. Lisaks saab ühendust võtta veebivestluse kaudu lasteabi kodulehel www.lasteabi.ee või kirjutada aadressil info@lasteabi.ee.

Elul võivad olla omad plaanid – tule vähi sõeluuringutele, et olla kindel, et oled terve või avastada vähk varajases staadiumis.

2025. aastal on kutsutud rinnavähi sõeluuringule ravikindlustatud ja ravikindlustamata naised sünniaastaga **1951, 1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973, 1975.**

Pärnumaa rinnakabinet asub Pärnu haiglas, tel 447 3561.

Sihtrühma naistel on võimalik rinnavähi sõeluuringul osaleda ka mööda Eestit sõitvates mammograafiabussides. Uuringule saate minna, kui kuulute sõeluuringu sihtühma või kui teil on arsti saatekirja. Oluline on eelnevalt mammograafiabussi aeg broneerida.

Rinnauuringule saavad naised minna ka siis, kui nad ei kuulu sõeluuringu sihtühma. Selleks tuleb pöörduda oma pere- või naistearsti poole, kes kontrollib sinu tervist ja vajadusel suunab saatekirjaga rinnaauuringule. Teiseks võimaluseks on broneerida aeg rinnakabinetti, kuhu saab pöörduda ilma saatekirjata ja tasuta (visiiditasu 20 eurot). Rinnakabinetti on oodatud igas vanuses naised, kel on küsimusi või probleeme rindadega.

MAMMOBUSS PÄRNUS

Lai 11, Port Artur 2 ees

10.–21. novembril

Eelregistreerimine tel 627 4470

TERVISEKASSA

soeluuring.ee

Elu on ees

Sõeluuringule on oodatud ka ravikindlustamata naised!

LÜDIGI
SAALI
Sügishooaeg 2025

HINGEDEPÄEVA KONTSERT

1. novembril kell 19.00

ETV Tütarlastekoor
Dirigent Aarne Saluveer

Piletid:
Sooduspilet 20€
Täispilet 25€
Kohapeal 30€
Pass 80€ (4 kontserti)
Toetajapass 160€ (4 kontserti)

Piletid saadaval Vändra Kultuurimajas,
Piletilevis ja kohapeal (Kooli 13, Vändra).

Kontsertide algusaeg kell 19.00.

PÕHJA-PÄRNUMAA VALD

VÄNDRA KULTUURIMAJA

EESTI KULTUURKAPITAL

Hooldusperevanema toetus – mis see on ja kellele mõeldud?

BRIT KOLPAKOVA
sotsiaalkindlustusameti
perepõhise hoolduse
teenuseomanik

Hoolduspere kasvatab oma kodu last, kes on sündinud teisest vanematest, hoolitsetes tema eest kas kuni täiskasvanuks saamiseni või ajutiselt – seni, kuni lapse sünnipere suudab taas tema eest hoolt kanda. Lapse seaduslik esindaja ehk eestkostja on sel juhul omavalitsus. Pere ja omavalitsus sõlmivad lepingu, mille alusel pere hoolitseb lapse eest ning omavalitsus pakub selleks vajalikku tuge. Hoolduspere vanem on lapsele nagu ema või isa – keegi, kes pakub hoolt ja turvatunnet.

Lisaks hooldusperedele on Eestis ka kriisihoolduspereid, kus laps saab viibida mõnest päevast kuni kolme kuuni (vajadusel kuni kuus kuud). Kriisihoolduspere on valmis last vastu võtma paaritunnise etteteatamisega.

Rahaline toetus hooldusperele

Hooldusperele makstakse perre suunatud lapse eest hooldusperevanema toetust, maksmise eest vastutab lapse eestkostjaks olev omavalitsus. Hooldusperevanema toetus ühe lapse kohta kuus on pool riigi kehtestatud töötasu alammäärast, 2025. aastal 443 eurot.

Kui perre suunatakse mitu last, makstakse toetust iga lapse eest eraldi. Oluline on teada, et see on miinimumsumma – iga omavalitsus võib hoolduspereid soovi ja vajaduse

Sotsiaalkindlustusameti perepõhise hoolduse teenuseomanik Brit Kolpakova.

korral toetada ka suuremas ulatuses.

Hooldusperevanema toetuse suurus ja maksimise kord lepitakse kokku hoolduspere ja kohaliku omavalitsuse vahelises lepingus. Kui peres on kaks hooldusperevanemat, tuleb lepingus kirja panna, kelle arvele toetus laekub. Seadus lubab omavalitsusel maksta toetuse asemel sama summa töötasuna – see annab hooldusperevanemale ka sotsiaalsed garantiid.

Kriisihoolduspere tasu

Kriisihooldusperedele makstakse tasu vastavalt sellele, kas peres on parasjagu laps hooldusel või on

laps, on alates teisest lapsest tasu 30 eurot päevas (bruto). Selle perioodi eest maksab tasu lapse kohalik omavalitsus perega lepingu sõlminud organisatsiooni kaudu.

Näide: kui pere on 30päevases kuus 10 päeva lapse ootel ja järgmised 20 päeva pakub hooldust ühele lapsele, on pere kuu sissetulek $10 \times 29,53 + 20 \times 40 = 1095,30$ eurot (bruto).

Kuna kriisihoolduspere saab tasu, siis kaasnevad sellega sotsiaalsed garantiid.

Alates 2026. aastast on plaanis kriisihoolduspere tasu tõsta.

Toetus lapse isiklike kulutuste katteks

Lapse isiklike kulutuste hüvitamiseks maksab lapse eestkostjaks olev omavalitsus hooldusperele ja kriisihooldusperele keskmiselt 240 eurot kalendrikuus, kuid mitte vähem kui 2880 eurot aastas.

Lapse isiklike kulutuste toetus on mõeldud lapse kasvatamisega seonduvate kulutuste hüvitamiseks, näiteks lapse riietus, huviharidus vms kulutused. Seaduses on kehtestatud toetuse miinimumsumma, kuid omavalitsus võib toetada last ka suurema summa – oluline on, et lapse vajadused oleksid kaetud.

Lapse isiklike kulutuste summa ning tingimused peavad olema kirjeldatud hoolduspere ja omavalitsuse vahel sõlmitavas lepingus. Samuti tuleb lepingus kokku leppida, kas ja kuidas soovib kohalik omavalitsus, et lapse isiklike kulutusi kaardistatakse ja tõendatakse.

Loe lisa: www.hoolduspere.ee.

TERVISEKASSA

**GRIPI-
VAKTSIIN
KAITSEB**

VAKTSINEERI.EE

Perearst: gripi kulg on ettearvamatu

TERVISEKASSA

Gripp levib Eestis igal aastal laialdaselt ning võib põhjustada tõsiseid terviseprobleeme. Eriti ohustatud on väikelapsed, riskihaigustega noored, lapseootel naised ja üle 60aastased vanema ealised, kellel on suurem risk raskeks haigestumiseks ja tüsistuste tekkimiseks.

Perearst dr Marina Simmi sõnul ei küsi gripp vanust ega varasemat tervises seisundit. „Ka seni täiesti terve inimene võib grippi põdeda väga raskelt. Riskirühmade puhul on haiguse kulg aga eriti ettearvamatult ja tüsistusterohke,” selgitas ta ja lisas, et sageli vajatakse haiglaravi või pikemaajalist taastumist.

Perearsti kinnitusele on vaksineerimine lihtne ennetusmeede, mis aitab vältida pikki haiguspäevi, tüsistusi ja ka võimalikke haiglaravijuhtumeid. „Gripp on kohal, vaktsiin samuti. Soovitan vaksineerida kõigil sõltumata eest või tervislikust seisundist. Eelnevad aastad on näidanud, et vaksineeritud ei haigestu või haigestuvad üksikud,” sõnas ta.

Terviseameti andmetel oli Pärnu maakonnas gripivastase vaksineerimisega hõlmatus eelmisel viirushooajal 10,9%. Üle 60aastaste seas ulatus hõlmatus 24,7%ni. Haigestumus grippi ja hospitaliseerimiste arv jäid piirkonnas mõõduka tasemele. Eelmisel viirushooajal registreeriti Pärnu maakonnas 1200 gripi haigusjuhtu.

Eelmisel viirushooajal haigestus Eestis kokku ca 47 000 inimest. Üle Eesti registreeriti eelmisel gripihooajal ligi 20 000 haigusjuhtu ehk umbes 30% rohkem kui aasta varem. Haiglaravi vajas üle 1600 inimese, kellest enam kui 200 va-

jas intensiivravi. Haiglaravile sattus ka 340 alla 7aastast last, sh üle 200 alla kahe aasta vanuse lapse. Gripi tõttu suri 107 inimest, ka üks väikelaps. Üle 90% gripi tõttu surnutest oli vaksineerimata.

„Riskirühmadele mõeldud tasuta gripi-vaktsiin on praeguseks jõudnud perearstikeskustesse, vaksineerimiskabinettidesse ja apteekidesse üle Eesti. Vaksineerimiseks tuleb võtta ühendust oma perearstikeskusega või broneerida aeg raviastutuse kodulehe kaudu,” selgitas tervisekassa vaksineerimise teenusejuht Hanna Jäe.

„Oktoobri, novembri ja detsembri jooksul loome koostöös omavalitsustega ka mitmeid eelregistreerimise võimalusi. Riskirühma kuuluvatele inimestele saadame kodu lähedaste vaksineerimise võimaluste kohta ka SMS-teavitusi,” lisas ta.

NB! Tervisekassa ei helista ega paku telefoni või SMSi teel registreerimise võimalust ega suuna veebiaadressidele edasi klikkima.

Gripi riskirühmadele on vaksineerimine tasuta. Pärnumaal saab end gripi vastu vaksineerida Pärnu haiglas, Papiniidu Benu apteegis, Port Arturi apteegis ja Pärnu Maksimarketis Südameapteegis. Raviastutuste kontaktid leiab vaksineeri.ee/lahen-vaksineerima.

Gripivaktsiin on tasuta kuni 7aastastele lastele, gripi riskirühma kuuluvatele alaealistele, lapseootel naistele, kõigile üle 60aastastele ja hooldekandjate elanikele. Inimestele, kes riskirühma ei kuulu, maksab gripivaktsiin kuni 30 eurot, sõltuvalt vaksineerimisastutuse hinnakirjast.

Rohkem infot: vaksineeri.ee.

Pidzaamapidu

Tule mugavas pidzaamas, lase tujud vabaks ja naudi ööd täis tantsu, muusikat ja head seltskonda!

Muusika eest hoolitseb
DJ Lass
Hommikuse unetuse eest hoolitseb DJ Orm Klamp

PÄRNJÕE KOOLIS
LAUPÄEVAL, 1. NOVEMBRIL
ALGUSEGA 20.00

PILET 5.-

Laudade broneerimine: Marko 5666 3356
Maarja 5360 2003

Alustame 8. hooaega

PÄRNU-JAAGUPI
RAHVAMAJA

VABA LAVA

Tule kuula, laula ja tantsi kaasa!
Võta pill ühes!

11. novembril kell 18.00 2025

Lisainfo tel. 5669 3666 kendra

Pärnu-Jaagupi muusikakooli tegemistest

ELENA MÄGI

Pärnu-Jaagupi muusikakooli õppealajuhataja

Muusikakoolil algas uus õppeaasta traditsioonilise motivatsioonilaagriga Tõstamaal, mis leidis aset 25. ja 26. augustil ning laagrist võttis osa praktiliselt pool meie õpilaskonnast koos õpetajatega.

Lisaks meeleolukale seltsielule toimus usin harjutamine uute, värske- te muusikapaladega. Laag- ris oli meil võimalus omandada ka päris meie oma muusikakooli laul, mille muusika ja sõnade autoriks on vilistlane ning tänane õpetaja Triin Mägi. Laagris selgeks saanud lugudega astusime üles meie 1. septembri aktusel ja muusikakooli sünnipäe- val 1. oktoobril. Tähistasi- me sellega üksiti ka rah- vusvahelist muusikapäe- va.

Käesoleval aastal alustas õppetööd 61 õpilast 13 õpetaja käe all. Eriti populaarseks erialaks on viimastel aastatel kujunenud poogenpillid (viilul ja tšello). Aga õpilasi jagub ka

Muusikakooli motivatsioonilaagrist osavõtjad Tõstamaa mõisa ees.

klaveri, karmoška, kandle, akordioni, laulu, flöödi, klarneti, saksofoni, trompeti ja kitarri erialadele.

19. oktoobril astusid Tartumaal Kõrvekülas selle õppeaasta esimesse võistlustulle meie trompetiklassi õpilased Ron Okari Liiv, Kevor Lusti, Karl Marten Ole, Marten Tombak ja Gregory Marcus Lensment, keda juhendab õp Kaido Kivi ja klaveril saadab õp Alina Zahladko. Palju õnne tubli esinemise eest kõigile, eriti Ron Okile.

arile saavutatud diplomi eest ja Gregory Marcusele suurepärase 2. koha puhul. Edukat musitseerimist edaspidiseks, eriti 28. novembril toimuval esinemisel Tori kirikus.

Oleme õpetajatega arutlenud, kui ülioluline on koostöö õpetaja, õpilase ja lapsevanemate vahel. Sellega seonduvalt oleme välja töötanud väikese küsimustiku osapooltele, ja soovime novembrikuu keskpaigaks sellele aktiivset tagasisidet. Siit edasi

toimuvatel õpetajate ja hoolekogu töökoosolekutel püüame leida lahendusi õppetegevuse veelgi paremaks sujumiseks.

Vahepeal aga väike puhkus koolivaheaja näol ja sealt edasi juba rõõmsa sammuga peagi saabuvasse jõuluaega. Selle perioodi sisse mahub ka laulu- laste osalemine konkursil Sõgisulg 2025 ning kontsert „Minu esimene esine mine” kooli aulas 13. novembril kell 18.00.

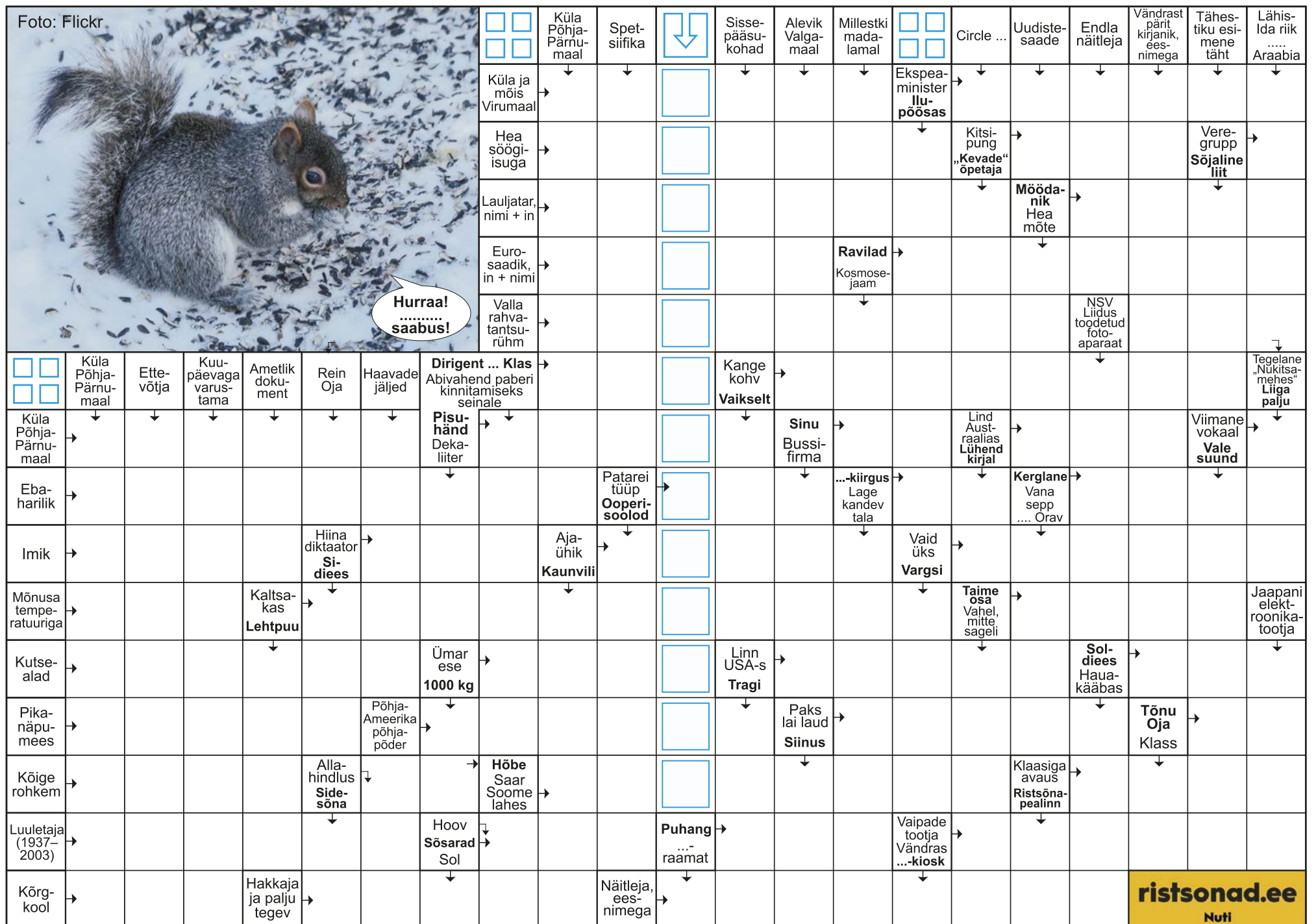
Rõõmu muusikast!

Muusikakooli pere noorimad liikmed kooli sünnipäeval.

Meie edukad trompetimängijad koos õpetajate Alina Zahladko ja Kaido Kiviga.

Hea lugeja! Ootame ristsõnavastuseid toimetuse e-postiaadressil ristsona@pparnumaa.ee või posti teel aadressil Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond, 87701. Palun märkige ristsõnavastuse juurde oma kon-

taktandmed, et saaksime loosijõnne korral teiega ühendust võtta. **Vastuseid ootame hiljemalt 20. novembril 2025.** Õigesti vastanute vahel loosime välja Põhja-Pärnumaa valla sümboolikaga meeneid.

7.novembril
Lõotsapalavik Pärnumaal
kell 19.00

PÄRNU-JAAGUPI
RAHVAMAJA

Esinevad:
Kapell Minge Leedust
Kapell Sudmalinas Lätist
Ansambel VaReS Eestist

Pilet 5 eurot

PÄRNUMAA
LÕOTSPILLIHAIGETE
SELTS

Lisainfo tel. 5885 5662 Gerda

Plaanid kinnisvara müüa, aga ei tea, millest alustada?

Võta ühendust, esimene konsultatsioon alati TASUTA!

Kutseline maakler
KRISTA VÄLI
+372 551 0002
krista@tonisson.ee

www.tonisson.ee Rüütli 47, Pärnu

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

4. novembril alates kella 10
VÄNDRA
KULTUURIMAJAS
Eelregistreerimine (kella 9–16)
telefonil **5323 2454**.

- kuivasilmatest
- silmarõhu mõõtmine
- optilised päikeseprillid

Kontroll 25€, prillistjale TASUTA

Võtan vastu tellimusi toidukartulitele.

Tel 52 05 578 Silver

AVATUD E-R 8-17

- AUTODE ISTMEKATTED
- AUTODE TEKSTIILIST MATID
- MÖÖBLI KATTERIIDE VAHETUS

OÜ WenTextil
Kalda 3, Vändra
Tel. 446 7054, 516 1898
myyk@wentextil.ee

SÜNDMUSED Vändra kultuurimajas

1. novembril kell 19.00 hingedepäeva kontsert Lüdigi saalis. ETV tütarlastekoor, dirigent Aarne Saluveer. Piletid hinnaga 25/20 € Piletilevis ja Vändra kultuurimajas.

4. novembril alates 10.00 silmade kontroll.

7. novembril tantsuõhtu ansambliga Sleepwalkers. Avatud baar. Pilet eelmüügist 15 €, kohapeal 18 €.

12. novembril kell 18.00 kontserdikolmapäev. Salongiõhtu koos Lauri Saatpalu ja Peeter Rebasega. Pilet oktoobris 20 €, novembris 25 €.

14. novembril kell 20.00 stand up. Tasuta. Pileti broneerimine vajalik (QR-kood plakatil).

27. novembril 18.00 seltskonnaklubi „Elurõõm” peoõhtu. Esinevad Vändra muusikakooli laulueriala õpilased. Tantsuks mängib Harli Maanus. Osaluspanus 5 €.

30. novembril kell 16.00 1. advent. Esinevad lasteaiialapsed. Peale kontserti süütame kuusel jõulutuled.

Jälgi Vändra kultuurimaja Facebooki või www.vandrakultuurimaja.ee.

STAND-UP ÕHTU

VÄNDRA

16+

VÄNDRA KULTUURIMAJA
14 NOVEMBER
20:00

TASUTA TÕRJA BRONEERIMISEKS SAADAKS QR KOOD VÕI NÜST ARI TOIMUMISKOOLAS

VAATA LISAKS
LIGIPAASETAV.EU

Laupäeval, 29. novembril 2025

SUUREJÕE RAHVAMAJAS

TANTSUÕHTU

ansambliga TULIVESI

üksed avame kell 20.00
ansambel alustab 20.30

Pilet 10,-

Maja poolt kohu ja tee
Meelepäraste lauade võid ise kaasa võtta

Info ja kohtade broneerimine
tel. 5120893 Hekdi või suurejoe rahvamaja@gmail.com

PÄRNU-JAAGUPI
RAHVAMAJA

Tantsuõhtu

21.novembril
VÄLIHARF
kell 21.00

Kohapeal on baar! Seega oma jook jäta koju! Näksimine haara kaasa.

Pilet 10 eurot
Lisainfo tel. 5885 5662 Gerda

KINO Vändra kultuurimajas

Kino pileti hind 6 €; õpilane, pensionär 5 €.

Pühapäeval, 2. novembril
kell 15.00 „Lustakad karud: tuleviku päästjad” (animatsioon)
kell 17.00 „Kindral” (dokumentaal)

Pühapäeval, 9. novembril
kell 15.00 „Lumekuninganna: Põhjala lugu” (seiklus, animatsioon)
kell 19.00 „Kahetsuse värv” (draama, romantika)

Pühapäeval, 16. novembril
kell 15.00 „Koer Lampo uskumatu teekond 2” (seiklus, kogupere)
kell 19.00 „Nüüd sa näed mind. Nüüd enam mitte” (triller, krimi)

Pühapäeval, 23. novembril
kell 18.00 „Wicked: Igaveseks” (fantaasia, muusikal)

Kinokavas võib ette tulla muudatusi!
Jälgi Vändra kultuurimaja Facebooki või www.vandrakultuurimaja.ee

EELK Vändra Martini kirikus

Jumalateenistused pühapäeviti 11.00.

9. novembril 11.00 30. leeriaastapäeva jumalateenistus. Jumalateenistusele ootame 1995. aastal leeris käinuid. Oma osavõttust palume teada anda tel 518 8586 või e-posti-aadressil martinikogudus@gmail.com.

Õpetaja Ants Kivilo tel 5396 0574, diakon Hanno Saks tel 525 0655.

Vändra õigeusu kirikus

2. novembril 11.00 hingedepäeva jumalateenistus. Teenib isa Andreas Noorhani. Hingepalve lahkunute eest.

KUULUTUSED

Ostan sõidukeid, seisu-kord ei ole oluline. Tel 553 1989.

Lumetõrje katustelt, tel 5638 8994.

Puude hooldus ja ohtlike puude raie. Tel 5858 8730.

Teostame renoveerimisi ning üldehitustöid. Garantii 2 aastat. Tel 5627 6785.

Eterniidi ja profiilplekiga katusetööd. Hoonete ja majade ehitus. Fassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja trepikodade renoveerimine. mehitus@gmail.com, tel 5352 9476.

Müüa mahedalt kasvatatud kartulid. Toome koju kätte. Tel. 5366 9898.

Mälestame

HEINO PULLMANN
26. X 1932 – 26. IX 2025

OLEV KAUTS
3. VII 1933 – 12. X 2025

VLADIMIR JEGONJAN
24. IX 1947 – 12. X 2025

TIIT SILDEBERG
7. X 1953 – 28. IX 2025

VAIKE JÜRGENSON
9. X 1943 – 1. X 2025

EVE KESKKÜLA
27. XI 1947 – 17. X 2025

Vajad uut vihmaveerenni või katustelt lumetõkked puudu?

- Katuseredelid
- Lumetõkked
- Vihmaveerennide paigaldus
- Käiguteed ja platvormid

☎ 527 1059
✉ info@vihmaveerennid.ee
🌐 vihmaveerennid.ee

Mälestame head naabrit

HEINO PULLMANNI

Südamlik kaastunne lähedastele.

Mälestavad Mare, Merje, Reigo ja Ringo.

Õnne ja tervist,
sünnipäevalapsed!

2025. A. NOVEMBRIKUU SÜNNIPÄEVAD:		
MARTIN-ADOLF ALU	6.11	93
OLEV KÖÖSEL	14.11	93
ELLI TOMSON	21.11	92
SINAIDA ALU	30.11	91
LINDA VIIES	12.11	90
JÜRI RÕÖMUSAAR	15.11	90
HELVI PERN	19.11	90
MAIMU-VALLI RAID	23.11	90
ELGER TÖKKE	29.11	90
JUTA TEKKE	1.11	85
HELMİ SAI	3.11	85
LIUBOV BOIKO	15.11	85
HEIDI MARIA CHARLOTTA		
HIRVONEN	27.11	85
MIHHAIL BILANJUK	10.11	80
AINO JUHANSOO	26.11	80
ARVI KESKÜLA	6.11	75
MARTTI VALDEMAR LEHTONEN	8.11	75
HÜLLE KAASIK	8.11	75
ERIKA KUUSIK	11.11	75
MALL RAAVIK	20.11	75
VELLO KAPPAK	20.11	75
TIIU RANNIK	22.11	75
KADRI ALLIKSAAR	24.11	75
VELLO HELDJA	24.11	75
HILLE FUCHS	26.11	75
VIIVE PÄRTEL	11.11	70
LEHTE RAUDSEPP	15.11	70
JÜRI KALJUKIVI	16.11	70
LEMBIT REITKAM	19.11	70
TIIU LOORING	20.11	70
ENN JÕESAAR	21.11	70
VELLO MASSO	23.11	70
SIRJE LEHTSALU	25.11	70
ASTA LUMI	26.11	70

KOOSTÖÖ –
KUIDAS SEDA LUUA
JA HOIDA?

Arengupäeva eesmärk on õppida ning mõelda, kuidas **koostöö kogukonnas**, sh erinevate põlvkondade ja valdkondade vahel saaks olla **teadlik, läbipaistev ja elujõuline**.

Osalema ootame MTÜde ja kogukondade esindajaid, KOVi spetsialiste, noorsootöötajaid ja teiste võrgustike liikmeid, kes leiavad, et koostöö kogukonna erinevate osapoolte vahel on oluline.

ÜRITUS ON TASUTA!

REGISTREERIMINE JA LISAINFO:
www.arenduskeskus.eu/kogukond

19. NOVEMBER 2025
PÄRNU-JAAGUPI RAHVAMAJAS

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

PÄRNUMAA
OMAVÄLITSUSTE LIIT

KÜSK

Kodanikuühiskonna
Sihtkapital

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

Sündis maailma väikene ime,
sai endale päris nime,
oma päikese, tähe ja tee,
paikse paiga kahe südame sees...

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Gertu Saaliste ja Ruslan Faizullini perre sündis
13. septembril tütar Žizell Faizullin.

Sigrid Malva ja Martin Reimanni perre sündis
30. septembril tütar Jasmin Reimann.

Kätlin Õie ja Maidu Raudsepa perre sündis 11. oktoobril
tütar Merily Raudsepp.

Margit Kaldmäe ja Kevin Longe perre sündis
15. oktoobril tütar Mia-Rihanna Longe.

VALLA TEATAJA

Hind 1 €

Põhja-Pärnumaa valla väljaanne.

Reklaame, teateid ja kaastöid ootame **20. kuupäevani e-postiaadressile ajaleht@pparnumaa.ee**.

Toimetusel on õigus vajadusel kaastöid lühendada ja redigeerida.

Küljendus: Ain Kivilaan, teabespetsialist

Trükk: Hansaprint OÜ, www.hansaprint.ee

VÄNDRA
JõuluOTT

VÄNDRA RAAMATUKOGUS
13. detsembril
algusega kell 10.00

Eelregistreerimine telefonil 55577415
lõpeb 9. detsembril
KOHAMAKS KAUPLEJATELE
5€

Vändra Kultuurimajas

SELTSKONNAKLUBI
“ELURÕÖM”
PEOÕHTU

27. novembril
kell 18.00

Esinevad Muusikakooli
laulueriala õpilased

Tantsuks mängib
Harli Maanus

Osaluspanus 5 €